

MAGYAR LA

Magys. Ramaszetter Róbert úrnak
BULGARIA Dísztér 1—2. BULGARIA

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLO NYOMDA R-T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938

Főmunkatárs: **dr Gyárlás Elemér**

A francia kormány benyújtotta lemondását

A képviselőház hajnali ülésén csak 239-en szavazták meg a bizalmi indítványt, 303 képviselő tartózkodott a szavazástól

Párizsból jelentik: (Rádió Bucuresti.) A francia kamara kedd este 10 órakor titkos ülésre ült össze. Az ülés hajnali 4 óráig tartott. A vita befejeztével a kamara 239 szavazattal 1 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak. A szavazásban 550 képviselő közül csak 240 vett részt, míg 303 tartózkodott a szavazástól. A többi nem volt jelen. A bizalmi indítványnál egyedül *Delanay* pártokivüli képviselő szavazott a kormány ellen. Nem vett részt a szavazásban a baloldalon 157 szocialista, a francia népegység csoportjának több képviselője, és a független baloldal egy része; a jobboldalon a köztársasági szövetség husz képviselője, a demokrata szövetség és a szomszédos csoportok

több tagja. A kormány mellett szavazott csaknem valamennyi radikál-szocialista, a demokrata baloldal és a független radikálisok egy része, a néppárt demokrata csoportja és a jobbközéppel szomszédos csoportok nagy része.

Legújabb párizsi jelentés szerint a Daladier kormány tagjai szerdán délelőtt az Elysée palotába mentek, hogy benyujtsák az összkormány lemondását.

Távolozban Daladier semmiféle nyilatkozatot nem tett. Így egyelőre még nem lehet tudni, hogy az elnök elfogadta-e a lemondást. Tény azonban az, hogy *Lebrun* elnök még a délelött folyamán kihallgatáson fogadta a szenátus elnökét.

Engedmény Belgiumnak és Hollandiának, hogy Németország felé kivitelét fenntaríthassa

Londonból jelentik: (Rádió Bucuresti.) A *Times* brüsszeli jelentése szerint Anglia elvben hozzájárult, hogy 60 ezer bála ausztráliai gyapotot adjanak el a belga textilgyáraknak. Az angol lap ehhez a jelentéshez azt a feltűnést keltő megjegyzést fűzi, hogy ugy Franciaország, mint Anglia megengedi, hogy Belgium az ausztráliai anyag egy részét Németországba továbbítsa. Az angol sajtó arról is beszámolt, hogy Belgium az utóbbi időben lényegesen növelte németországi vas- és acél-exportját. Az utóbbi két hónapban Belgium nagymennyiségű vasércet szerzett be Franciaországban. Németországhól pedig jelentős mennyiségű kocsatot kapott. Beavatott londoni körök szerint Belgiumnak Németország felé irányuló exportja angol és francia hozzájárulással történik, mert a szövetségesek azt kívánják, hogy Belgium és Hollandia semleges maradjon.

A bolgár miniszterelnök parlamenti kijelentése az ország semleges és békés politikájáról

Filoff, bolgár miniszterelnök kedden délután a képviselőházban kijelentette, hogy a bolgár kormány semleges és békés politikát folytat. Ezt a politikát az egész nép helyesli és az ország a jövőben is megmarad mellette. Ez a politika felel meg a bolgár nép érdekeinek és csak így lehet megoldani a Bulgáriát érintő kérdéseket. Ez nemcsak Bulgáriától függ, de a bolgár kormány maga részéről mindent megtesz, hogy megőrizze semlegességét és a békét. A bolgár hadsereg sohasem fog küzdeni idegen érdekekért.

A pártok magatartása a kormányválságban

Párizsból jelentik: (A bucarestii lapok Radoközlése.) A képviselőház a nagy tömegben felgyűlt interpellációk tárgyalására gyűlt össze kedden délután. Az interpellációk nagyrésze a kormány külpolitikai és hadviselési tevékenységére vonatkozik s ezért már eleve elhatározott dolog volt.

hogy az interpellációkat zárt ülésben fogják tárgyalni. A szenátus-multheti zártülése után az a nézet került felül a kormánykörökben is, hogy nagyobb nemzeti koncentrációt kell létrehozni s

ennek megfelelően a kormányt kiegészíteni. Abban megegyezett a politikai közhangulat, hogy az új koncentrációs kormány élén Daladier-nak meg kell maradnia.

Az időközben előállott súlyosabb diplomáciai fordulatok miatt a koncentráció kérdésében megoszló vélemények kezdtek jelentkezni. A közép-pártok és a jobboldali pártok az újabb helyzetben azt az álláspontot vallják, hogy határozottan ellenzik a nemzeti egyesülés kormányát. Meggyőződésük az, hogy a különböző pártállású miniszterek szembenálló irányzatai megakadályozzák a kormányt a gyors és rélyes eszelekvésben. A Daladier-hez közelálló radikális párti körök állítják, hogy a miniszterelnök a most általa tartott hadügyi és külügyi tárcáról lemond s szakértőkből álló szűkebb körű kormányt akar alakítani.

Duff-Cooper hazatért amerikai propaganda utjáról

Duff-Cooper, volt angol tengerészeti miniszter, ki az Egyesült Államokban propaganda körúton volt, hazatért Európába. Kedden szállt partra Genovában, majd folytatta útját Anglia felé.

Angol bombázó gépek támadása a Sylt-sziget ellen

Berlini jelentés szerint kedd este angol bombázó repülőgépek három ízben kíséreltek meg támadást Sylt sziget ellen. Egy ház kigyult, de más kárt a bombázások nem okoztak. Egy angol repülőgépet lelőttek. Angol hivatalos jelentés szerint a bombázások lényeges kárt okoztak.

Uj rendelettvörvény jelent meg a katonai rekvirálásokról

A törvény részletesen szabályozza a rekvirálás föltételeit és a tulajdonosok jogigényeit. — Az országos Hivatalos Lap közlései

A Hivatalos Lap közli az új rekvirálási törvényt, amelyre a nagyvezérkar legutóbbi rendelete is nyomatékosan felhívja a közönség figyelmét. Szükségesnek találjuk a törvényrendelet részletes ismertetését.

1. Csapatösszpontosítások, hadgyakorlatok, kiképzési utazások, részleges vagy általános mozgósítások esetén, valamint minden más esetben, midőn a hadsereg előkészítése, a nemzetvédelem, vagy az állambiztonság általános érdekei megkívánják, minden természetű rekvirálás eszközölhető, minden formában. Ilyen esetekben a nemzetvédelmi minisztérium, valamint a többi minisztériumok is, amelyek hozzájárulnak a honvédelemhez, jogot nyernek arra, hogy az alább megjelölendő személyektől intézményektől és vállalatoktól rekvirálhassanak. E rekvirálások vonatkozhatnak takarmány, élelmiszer, fűtőanyag, vagy bármilyen más anyagi szükséglet kielégítésére, kézi munkaerőre, továbbá a haderő s az ezt kísérő polgári személyzet, a hadifoglyok, az állami tisztviselők, a menekültek, a hajléktalanok elszállásolására. Vonatkoznak a rekvirálások a vasutak forgalmának a szárazföldi, vízi és légi közlekedési utakon történő forgalom lebonyolításának a biztosítására, az ipari és mezőgazdasági egységek mű-

ködésének a biztosítására.

2. A rekvirálásra vonatkozó jogot minisztertanácsi napló engedélyezi, amely megállapítja úgy az övezeteket, amelyekben azokat végre lehet hajtani, mint pedig a rekvirálások megkezdésének és befejezésének az időpontját. Részleges vagy általános mozgósítás esetén a rekvirálásra vonatkozó jog és annak az egész ország területén való érvényesítése attól az időponttól kezdődik, amikor a mozgósítást elhatározták s megszűnik ez a jog a leszerelés elhatározásának napján, kivéve, ha erről rendeletek nem intézkednek másképp.

3. A jelen törvény által előírt kötelezettségeknek alá van vetve az ország minden lakosa, román honosok és idegenek egyaránt, akár véglegesen, akár csak ideiglenesen telepedtek meg Romániában, valamint minden jogi személy is az ország területén. Csak azok az idegenek vagy idegen részvénytársaságok képeznek kivételt, akik, illetve amelyek nemzetközi egyezmények vagy a viszonyosság elve alapján mentesek.

4. Az élelmiszer, takarmány és fűtőanyag rekvirálások, amelyeket városok vagy falvak lakóinál végeznek, nem lépik túl az illető város vagy falu területén található anyagforrások mértékét, olyképen, hogy a lakoságnak és az állatoknak a leg-

közelebbi aratásig szükséges táplálékot meg kell hagyni.

5. Senki sem kényszeríthető arra, hogy olyan tárgyat adjon, amelynek a kérés percében nincs birtokában.

6. A rekvirálások béke idején bérlet formájában, vagy véglegesen történnek. Az ideiglenes rekvirálások béke időben azonnali fizetés vagy bön ellenében történnek. A rekvirálások háboru idején végleges formában történnek. Lehet ideiglenes rekvirálásokat változtatni, ha a hadsereg és a nemzet érdekei ezt megkívánják. Ingatlanokat csak használatra lehet rekvirálni.

7. A rekvirálások és a személyes szolgáltatások kártérítésre adnak igényt, ami egyenlő nagysága a teljesítés értékével az évenként kiadott rekvirálási díjszabás árának megfelelően. Azon tárgyak ára néve, amelyek ebben a díjszabásban nem szerepelnek, bizottság dönt.

8. A jelen törvényben meghatározott esetekben az ingatlanok tulajdonosai vagy bármilyen című való birtokosai kötelesek a katonai és a vonatkozó minisztériumi naplóban előírandó polgári hatóságok rendelkezésére bocsátani ingatlanukat, ezek kérésére. Az ideiglenes, bérleti formában történő rekvirálások jogot nyújtanak a tulajdonosnak bérösszeg igénylésére, a díjszabás-

nak megfelelően, továbbá kártérítésre is, rongálások esetén. A végleges rekvirálások az érték megtérítésére támasztanak igényt a jelen törvényben meghatározott feltételek mellett. Nem kell fizetni kártérítést olyan értékesítőknél, ami a rekvirált javak normális használata folytán állt elő.

A csapatok, az evakuált polgári hatóságok és a menekült lakosság elszállásolása, valamint a különböző anyagok elhelyezése nem ad jogot bérösszeg, igénylésre mozgósítás esetén, a határvédelem céljából, vagy az állambiztonság érdekében szükséges csapatösszevonások idejére, bármennyig tartanak is azok. Minden más esetben az elszállásolások jogot adnak a jelen törvény értelmében megállapítandó bérösszeg igénylésére, de csak 30 napi használat után.

Az elszállásolással velejáró a világítás és a fűtés, ha a tulajdonosnak megvannak az ehhez szükséges eszközei. A művelhető földeken okozott károkból csak béke időben származik kártérítési igény.

9. Rekvirálást csak rekvirálási bön ellenében lehet eszközölni. A községi vagy rendőrhatalóságok kötelesek ezt a bont a törvény végrehajtási utasításában előírandó határidőn belül beváltani.

(Folytatjuk.)

Amikor torpedó lövés fejezi be a sakkpartit

Egy angol hadnagy beszámolója a „Yorkshire“ pusztulásáról

Londonból írják: A háboru kitörése óta naponként olvashatunk szükségessé vált jelentéseket kereskedelmi hajók tömeges megtorpedozásáról. Így a *Sunday Express* február 25-iki számában közli egy megtorpedozott angol hajó egyik utasának, Martin Charteris hadnagyának megrendítő beszámolóját a *Yorkshire* nevű személyszállító hajó megtorpedozásáról és pusztulásáról.

A *Yorkshire* a múlt év október 13-án az Albecirasi öbölből indult el Anglia felé, fedélzetén főképpen Keletről hazatérő betegek utaztak. Maga Martin Charteris hadnagy reumatikus bántalmakban szenvedett, nyolc hétig ágyban feküdt és járni még ekkor sem tudott.

Két torpedó lövés

A hadnagy beszámolójában többek között ezeket írja a hajó megtorpedozásáról:

— Október 17-én hajnalban körülbelül kétszáz merülőnyírré jártunk a parttól az Atlanti-óceánon. Ebéd után sakkpartit játszottam a hajóorvossal, egy hetven év körüli skóttal. Pontosan 3 óra 25 perckor a doktornak számolnia kellett azzal, hogy elveszti bástyáját. Emlékszem, két-három percig tanulmányozta a sakkasztalt, majd egy paraszttal előrelépett én előrehajoltam, hogy lépjek, de a kezem nem érte el a figurát, mert hirtelen lökést éreztünk és a sakkfigurák szétszórtak a fedélzeten. A hajót megtorpedozták...

— Nyolc hét óta most először álltam lábra, de lábaim felmondták a szolgálatot és a szalon-

ajtóban arca! előrebuktam. Mentőövem a szélem alatt volt és magamra csatloltam. Amikor hátranéztem, a hátsó fedélzet felől nagy lángnyelveket és sűrű füstfelhőt láttam felgomolyogni. Nagynehezen lábra álltam, éppen jókor ahhoz, hogy a második torpedó lövés, amely a hajó közepét érte, ismét ledöntsön a lábamról. Valaki rámszólt: „Karolja át a nyakam” — és elidült velem a fedélzeten.

— Én a kormányfedélzet ötödik mentőcsónakjához voltam beosztva, innen fedélköz vezetett a harmadik lépcsőfeljárathoz. Itt csapott be a második torpedó. A lejárati fedélét elszöppönte a robbanás ereje és helyén mély ár tátongott. Csónakunkat készenlébe helyezték.

— A mentőcsónak lassan ereszkedett le és amikor a fedélzetre ért, hirtelen nagy hullám söpört végig a fedélzeten. A csónak körül állókat részben a tengerbe sodorta a hullám, részben pedig két fedélzet közé szorította. Ezek velem együtt az alsó fedélzetre igyekeztek lejutni. Innen láttam, hogy a vizen csónak hímálódzik, amelyhez több kötél vezet le. Egy erős arcú ember után én ereszkedtem le a kötélre a mentőcsónakba, majd még többen jöttek utánam. Az után kiáltást hallottam: „Oldjátok el a csónakot!” A parancsot mindnyájan megismételtük, de senki sem teljesítette. Majd az előbbi hang kétségbeesetten kiáltotta: „Az Isten szelmeire, társítsátok el a csónakot, mert a hajó elmerül!”

— Dickson, a kabinosfium a hajó orrában igyekezett eloldani a köteleket, de mielőtt a csónak hátsó részét elszabadították volna, a *Yorkshire* farára billent, orra az ég felé emelkedett és

gyorsan lefelé süllyedt. És mi még mindig a hajóhoz voltunk kötözve. Én a csónak peremén álltam, mellem nagy kötél feszítette, alattam kötelek, evezők, vasfelszerelés és örvénylő víz volt. Láttam, hogy a vörösarcsu ember eltűnik a hullámokban és utána én következtem. A hullámok harsogása elnyelte a sikolyok zaját. Nem merültem el mélyen a vízben. Kemény tárgyba ütöttem. Miközben kézzel-lábbal kapaszkodtam a felszínre, arra gondoltam, hogy az ujságok biztosan közlik halálhíreimet, de aztán nagy meglepetésemre a felszínre kerültem és kitűnően éreztem magam. Első élményem az volt, hogy süt a nap és hogy a nagy hajó teljesen eltűnt. Egy életmentő tutajra kapaszkodtam, majd egy vérző homlokú férfi bukkant fel a vízből.

— Közvetlen mellettünk két másik tutaj uszott, két-két emberrel „fedélzetén”. Mást nem láttunk, kivéve a convoyhoz tartozó többi hajót, amelyek sebesen távolodtak tőlünk. Ezeknek tilos volt bennünket felvenniük. Meg kellett várunk a hadihajókat, akkor is, ha csak órák múlva érkeznek meg.

„Néhányan énekeltek...”

— Később egy nagyobb mentőcsónak tűnt fel, amely vontatókötélre vette a tutajt, mert a csónakon nem volt hely. A mentőcsónak kimentett egy deszkán fekvő eszméletlen embert. A férfit olaj borította és szeme véres volt. Dickson, az én stewardom volt. Hozzáköföttek egy motorcsónakhoz, amely négy mentőcsónakot vontatott. Bradyt és engem aránylag üres mentőcsónakba vettek fel, amely azonban szintén túlterhelt volt. Amikor beszélni akartam, nem tudtam megszólalni, mert állkapcsom megmerevedett.

— A félelemtől és a hidegtől megbénult indiai tengerészek heverték a csónak fenekén. Besötétedett. A tengert olyan kegyetlennek láttuk, mint a halált. A hullámok magasra csapkodtak, a csónakba víz csapott be és nekünk állandóan mérni kellett a vizet. Majdnem mindenki tengeri beteg volt, néhányan azonban énekeltek. Később megláttunk valami világosságot, egy távoli fénypontot. El akartuk magunkkal hitetni, hogy a fény közeledik és mindnyájan jobban éreztük magunkat. De a fény nem közeledett. Talán két óra hosszat is figyeltük, amíg teljesen eltűnt. Hihetetlen, hogy ez a kis fénypont mit jelentett számunkra. Amíg láttuk, elfelejtettük kellemetlen állapotunkat. De mihielyt eltűnt, a világ ismét sötétebb és hidegebb lett és most először éreztem az óceán óriási birodalmát körülöttem. Hogyan találhat itt minket meg hajó?

— Akkor, azt hiszem, elaludtam. Emlékszem, két bennszülött tengerész volt a párnám. Amikor ismét felnyitottam szememet, fényt láttam magam előtt, de a fény már közelebb létezett. Azután még egy fényjelet láttam. Istenemre, kellemes látvány volt. Hajó közeledett felénk. A *Yorkshire* hajótöröttét az *Independence Hall* nevű amerikai hajó vette fedélzetére.

A légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

Nagyvárad város polgármesteri hivatalának MONT irodája közli, hogy március hó folyamán a légvédelmi tanfolyamokat a következő sorrendben tartják meg:

21-én az R kezdőbetűsök,
22-én az S kezdőbetűsök,
23-án a T kezdőbetűsök,
24-án az U kezdőbetűsök,
27-én a V kezdőbetűsök,
28-án a Z kezdőbetűsök.
A tanfolyamokat délelőtt 9—11 óra között tartják meg a Katolikus Kör Regele Carol II. utca 2. szám alatt lévő nagyteremben.

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ara fűzve 274 Lei, kötve 366 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jokaira emlékeztető gazdag aradásu fantasziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film pereg le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzetek életét.

Dante kiadás.

Az angol parlament mindkét házában nagy beszámolók voltak a finn-országi háború és a béke kérdéseiről

Chamberlain miniszterelnök Finnország segítség nélkül maradásáért Németországot tette felelőssé. A brenneri találkozón nem tanácskoztak békeoffenzíváról

— **Áttekintés a külpolitika újabb fejleményein** —

(A bukaresti rádiószolgálat közlése alapján)

Az angol alsóház keddi ülésére már vasárnap óta különösen felhívta a figyelmet. Közben a diplomáciai események is fokozták a feszült érdeklődést. Előre hírül adták, hogy Chamberlain nemcsak a finn kérdéssel fog részletesebben nyilatkozni, hanem a helyzet egyéb időszerű problémáiról is. Ennek tulajdonítható, hogy kedden délután az angol alsóház ülésében szokatlan nagy volt az érdeklődés, a karzatok is zsúfolásig megteltek s a diplomáciai karzatok is szinte minden külföldi képviselő részéről jelent meg érdeklődő.

Anglia teljesítményei a finn háborúban.

Chamberlain nem interpellációk felvilágosításaként, hanem külön beszédben szólalt fel és először is a finn kérdéssel nyilatkozott.

— Az első benyomás. — mondotta — hogy nagy tragédia történt, semmiben sem módosult. A békefeltételek megvizsgálása megerősíti azt a véleményt, hogy csak erős nyomás alatt fogadhatták el azokat a finnek. Helytelen dolog azt feltételezni, hogy a békeszerződés nem veszélyeztetni Finnország függetlenségét és területi épségét. A finnek ellenállása azonban nem volt hiábavaló. Megmentették a becsületüket, kivívták az egész világ tiszteletét, kormányuk még az ország élén áll, hadseregük sértetlen s a nép szelleme is töretlen. Anglia továbbra is segíti Finnországot ujjáépítési munkájában. Ismét egy kisállam elleni támadás tanúi voltunk. Németország nem menekülhet a felelősségtől. Finnországot sohasem rohanták volna meg, ha nem jött volna létre a német-szovjet szerződés és csak a német fenyegetések kényszerítették arra a Skandináv-országokat, hogy ellenszerezzék a segítségüket a Finnországnak.

Chamberlain ezután a szövetségesek által Finnországnak nyújtott segélyről beszélt. Kijelentette, hogy a segélynyújtás kérdését a szövetségesek saját szükségletei számbavételével kell tekinteni. Kijelentette, hogy leszállították a háború előtti rendelkezéseket s ezenkívül 152 repülőgépet, 114 ágyút, 185 lövedéket, 100 Wickers-ágyút, 400 tengeri aknát, 50.000 kézigránátot, 15.700 repülőbombát, 800 harcikosci elleni puskát, 60.000 gázárcsőt, 1.000.000 katonakabátot, 100.000 teljes egyenruhát, 10.000 harcikosci elhárító aknát és 48 mozgókórházat küldtek Finnországnak.

Mit kért Mannerheim?

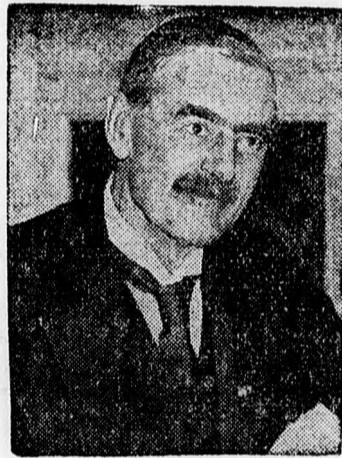
Erre nézve a következőket mondotta Chamberlain miniszterelnök:

— Mannerheim marsall január elején közölte az angol kormánnyal, hogy nincs szüksége emberekre, mivel az olvadásig elégségesek a finn csapatok. Hozzátette, hogy májusban 30.000 emberre lesz szükségük, azzal a feltétellel, hogy ezek jól kiképzett katonák legyenek. Értésünkre adták, hogy úgy Finnország, mint Svédország aggodalmaskodik a német részről származó visszahatással kapcsolatban s mindkettőt kifejezték azt a reményüket, hogy az expedíciós seregeket nem hivatalosan küldik. Az angol kormány véleménye szerint a májusra kért csapatokat csak hivatalosan küldhetnék volna. Az erre irányuló terveket a legfelsőbb haditanács február 5-én helyben hagyta. Március elején, tehát 2 hónappal a Mannerheim marsall által meghatározott idő előtt 100.000 főnyi expedíciós hadsereg áll útrakészen. Ez a

sereg csak Norvégián és Svédországon keresztül juthatott volna el Finnországba és ezért szükséges volt a két ország kormányának beleegyezését elnyerni.

A finnek békekötő elhatározását nem lehet bírálni. — Figyelmeztetés Norvégiának és Svédországnak.

— Jól tudjuk, — folytatta Chamberlain, — hogy Németország ekkor azzal fenyegette Norvégiát és Svédországot, hogy közbelép, ha megadják beleegyezésüket. Ekkor elhatároztuk, hogy elégséges erőt készítünk elő abból a cél-

Chamberlain miniszterelnök

ből, hogy Svédország segítségére siessünk német támadás esetén. A tervek szerint a 100.000 ember egyrésze Svédországot, másik része Finnországot segítette volna, a harmadik része pedig a közlekedési vonalak épségén őrködött volna. Minderről értesítettük a finn kormányt február második felében s azt ajánlottuk, hogy legközelebb március 5-ig hivatalos segélynyújtási kérelmet juttasson el hozzánk. Ekkor formális felhívást intéztünk a svéd és norvég kormányhoz a csapatok átengedésére vonatkozólag. A két kormány a finnek tapogatózására azt válaszolta, hogy nem egyezik bele a rendes csapatok átvonulásába. A finnek azonban nem halárolták. Közben megindultak a béketárgyalások, ez alatt mi állandóan vártuk felhívásukat és végül is elfogadták a békefeltételeket. Mi nem bírálunk egy népet, melynek hasonló harcot kellett folytatnia és amelyet nem is lehet bírálni. Le akarom szegezni, hogy mi elismertük a finneknek azt a jogát, hogy maguk határozzanak sorsukról, azoknak a tényeknek a tudatában, melyeket mi nem ismerhettünk. Kénytelenek voltunk elfogadni ezt a határozatot, ha más elhatározást előnyben is részesítettünk volna.

— Újból ismétlem, hogy sem Franciaországnak, sem Angliának nem lehet semmit a szemére vetni ebben a kérdésben tanúsított magatartása miatt. A finn háború felelőssége egyedül Németországra hárul. Norvégia és Svédország biztonsága sincs biztosítva, sőt a veszély közelebbi, mint bármikor. A veszély küszöbön áll. Bizonyos rokonszenvvel nézzük a két ország helyzetét, de ról kell mutatnom arra, hogy a semlegességnek az az álláspontja, amely megbénította Norvégia és Svédország cselekedeteit, azon a feltételezésen alapul, hogy egy kis és semleges állam számára minden jobb, minthogy belekeveredjék egy Németor-

szág és a Föld házában. Csak az a megoldás, amely a Föld házában a béke érdekében szolgál, az a megoldás, amely a Föld házában a béke érdekében szolgál.

Chamberlain a Welles látogatásáról a brenneri találkozóról.

Chamberlain ezután Welles látogatásáról emlékezett meg és kijelentette, hogy amikor Welles visszatért Olaszországba, új helyzet elé került. Ez volt a brenneri találkozó.

— Bármilyen legyen is a találkozó eredménye, — folytatta Chamberlain, — mi felkészülten fogadjuk azt. Nem valószínű, hogy eltérhetne bennünket azoktól a céloktól, amelyekért ebbe a háborúba indultunk. Olyan békét kell kötnünk, amilyenért fegyvert fogtunk. Harcolni fogunk, amíg ezt a békét nem biztosítjuk. Nem lehet bennünket olyan kalandba csábítani, mely kevés eredménnyel járna. de veszéllyel és romlással fenyegetne. Azért harcolunk, amit a földön minden polgár kíván: a tartós béke helyreállításáért.

Halifax ismét hangoztatta, hogy Angliának nem célja Németország megsemmisítése.

A lordok házában lord Halifax külügyminiszter tartott háborús és külügyi beszámolót. Beszéde nagyrésze megegyezett Chamberlain kijelentéseivel.

— Még nem tudom — mondotta — hogy mi történt a Brenneren lefolyt megbeszélésen. A két vezető államférfi talán fogalkozott a béke kérdéssel, talán nem. Mi minden körülmények között készen vagyunk. Bármit hoz a jövő, akár rosszat, akár jót, ugyanazzal a nyugodt elhatározással fogadjuk, mely eddig is meghatározta a magatartásunkat és amely Roosevelt legutóbbi beszédét is jellemezte.

A finn-országi békekötéssel kapcsolatban Halifax hangoztatta, hogy Anglia nem tért el a legfőbb céljától, Németország legyőzésétől és ettől nem térítheti el az az aggodalom sem, hogy bármely cselekedet megromlathatja Anglia kapcsolatait a szovjettel. Kijelentette, hogy Angliának nem célja Németország megsemmisítése, bizzuálló béke kötése, célja — ugymond — az, hogy amennyiben lehet, igazságot szolgáljon azoknak a népeknek, amelyekkel Németország igazságtalanul bánt el. Mindenekfelett pedig biztonságot akar Anglia a népek számára.

A Szovjettel való diplomáciai összeköttetés kérdése a francia parlamentben.

A francia szenátus keddi délutáni ülésén elfogadta a francia-jugoszláv munkaügyi törvényjavaslatot. Reibel szenátor felszólalásában hangoztatta, hogy a kommunistaellenes rendelkezések és a rájuk kirótt büntetések túlságosan enyhék. Csodálkozott azon, hogy a francia kormány csapatokat akart küldeni Finnországba, amikor a szovjet-francia diplomáciai kapcsolatok még fennállnak. Sajnálattal állapította meg, hogy Del Vayo, az egykori vörös Spanyolország külügyminisztere, menedékgözt élvezt Franciaországban s akadály nélkül hagyhatta el Franciaországot, noha bíról eljárás indult ellene. Sarraut belügyminiszter kijelentette, hogy Del Vayo rendes körülmények között hagyta el Franciaországot. Ezután utalt arra, hogy a kormánynak sikerült sok kommunista fészket, mely a háború elején még fennállott, ártalmatlanná tenni. A kommunistákat kiirtották azokból a szervezetekből, ahová előzőleg sikerült beférkőzniök. A kommunista sajtó meghalt, a kommunista szakszervezeteket feloszlatták. A rendőrség 11 ezer esetben tartott kommunistáknál házkutatást.

A szenátus ezután megszavazta a napirendet és bizalmat szavazott a kormánynak.

A Szovjet is ratifikálta a finnekkel való békekötést.

Moszkvai jelentés szerint a Legfelsőbb Szovjet elnöksége megerősítette a Finnország és Oroszország között március 12-én Moszkvában megkötött békeszerződést.

Változások a finn kormányban. A szovjet kifogásolja az északi védelmi szövetség tervét.

Helsinkiből jelentik: (Rádió Bucuresti.) A nemzetvédelmi és közoktatásügyi miniszter lemondása után újabb változások várhatók a finn kormányban. Az ország ujjáépítésére és a nemzetvédelem erősítésére szánt önkéntes adakozás tovább folyik. Kajander volt finn miniszterelnök kijelentette, hogy Finnországnak eddig a svéd országos gyűjtésből 100 millió, az amerikai Hoover-bizott-

esátottak eredménye... részére. ... utaltak északi védelmi szövetség meekötésé... az előkészítés állapotában van. Hatá... t terv még nincs a szövetség alakjára vonatkozólag. Az egész kérdés még meglehetősen tisztázatlan. Nem hiszik azonban, hogy a finn-szovjet békeszerződés harmadik szakasza akadály lehetne

A brenneri találkozón nem tárgyaltak béketervekről. Minden oldalról megcáfolják a „Newyork Times” 12 pontját

A feszült érdeklődéssel kísért brenneri találkozó eredményeit még mindig a legteljesebb titoktartás fedi. Egyes külföldi lapok megkíséreltek ugyan néhány, többnyire lendenciózus „értésülést” a találkozóval kapcsolatban világossá röpteni, sőt Hitler állítólagos béketervének tizenkét pontját is határozottan ismerni vélték, de ezeket az „értésüléseket” minden oldalról megcáfolták. A Vatikán körében különösen könnyelműségnek minősítették, hogy a kitalált 12 pontot a *Newyork Times* nyomán a híresztelések úgy tüntették fel, mintha az arról való tudomás a Vatikánból eredt tájékoztatósokra támaszkodhatnék, vagyis egyenesen a Vatikánt akarták a hamis hírek forrásaként megjelölni.

A *Newyork Times* közlése arra is hivatkozott, hogy az illető 12 pont felől még Welles is tárgyalt és azok módosítását kívánta, s hogy Mussolini azért sietett a Hitlerrel való találkozóra, mert Hitler a módosításra akarta rábírní. Az amerikai lapnak különösen ez a közlése okozta, hogy a washingtoni külügyminiszter — mint tegnap is jelentettük, — olyan kategorikus cáfolatot adott ki, melyben arra utalt, hogy Wellesnek semmiféle békeközvetítő tárgyalásra nincs megbízatása. Ujabb hír szerint maga Roosevelt elnök is kijelentette, hogy Wellesnek senkise nyújtott át béketervet, valamint hogy a brenneri találkozó lefolyását, tárgyalásait tartalmát és eredményét is a találkozóban résztvevőket kivül senkise ismeri.

Az olasz sajtó sejtései.

Hogy miről folyt a megbeszélés a brenneri találkozón, arra nézve csak az olasz sajtó bizonyos sejtéseiből lehet következtetéseket vonni. A *Stefani*-ügynökség közlésének jellemző a következő mondata: „Egyszerűen nevéstéges, hogy Mussolini minden tevékenységének békeközvetítő jelentőségét tulajdonítanak.” A *Tevere* azt írja, hogy a Brenneren lefolyt megbeszélés kétségtelenül a legfontosabb történelmi fordulat anyagát hozta össze. A Brenneren nem kis dolgokról állapodtak meg. Hogy mikről? Annak a jellemzésére két szó elég: Háború van. A kormány fülhivatalos lapja, a *Giornale d'Italia* arról ír, hogy Németország háborúban léte nem lazította meg az olasz-német szövetségét, hanem ellenkezőleg: még jobban megerősítette. Amikor mindenki fegyverkezik, Itáliának is ehhez képest alakul a magatartása. Itáliának érdekei íződnek ahhoz, hogy a háború után olyan béke legyen, mely az új népfőnököknek szolgálatot igazságot. A *Giornale d'Italia* fejtegetései az „A szövetség keretében” címet viselik. A *Tribuna* a brenneri találkozóról írván, azt az összegező kijelentést teszi: „Az olasz népeknek nincs más célja, mint minél jobban fegyverkezni.” A *Popolo d'Italia* (Mussolini lapja) pedig ilyen megállapításokat tesz: „Képtelenség, hogy Mussolinit úgy lüntessék fel, mint aki békejavaslattal szaladgál az európai fővárosok között. A háború hosszúnak, keménynek és bonyolultnak ígérkezik és már eddig is olyan fejleményekre vezetett, amelyek veszélyeztetik Olaszország érdekeit és megerősítik az olasz-német összefogást.”

Az olasz lapok még kiemelik Wellesnek az amerikai lapok részére adott nyilatkozatát, melyben határozottan cáfolta azt, hogy európai küldetése békeközvetítési tervekkel állt volna kapcsolatban. A *Popolo d'Italia* szerint a nyilatkozat szétosztatta azokat a romantikus híreszteléseket is, amelyek Welles római tartózkodását a brenneri találkozóval hozták összefüggésbe. Ezek ugyanannak a képzeletnek a szüleményei, amelyek a német béketerv állító-

ennek a tisztára védelmi jellegű szerződés megkötésének.

Ezzel kapcsolatban a Szovjet Távirati Iroda ezeket közli:

— A szovjet távirati irodát felbatalmzták annak a kijelentésére, hogy a szovjet magatartására vonatkozó értesülések, mintha Moszkvának nem lenne kifogása ilyen védelmi szövetség ellen, nem felelnek meg a valóságnak. Egy ilyen szövetség ugyanis a szovjet ellen irányulna és ellentétben állana a finn-szovjet békeszerződéssel.

lagos 12 pontját kitalálta. A lap hangoztatja, hogy a Duce mindent megtett annakidején a béke megmentése érdekében, de nem akarták meghallgatni. Ma Olaszország csak saját magára és jövőjére gondol és fenntartja teljes elhatározási és mozgási szabadságát.

A *Messagero* is hangoztatja, hogy a múlt év augusztusában és szeptemberében a Duce mindent elkövetett a béke érdekében. Az egyszer elmulasztott alkalmak azonban egyhamar nem ismétlődnek meg. Azok, akik a Ducét állandóan békeolajjakkal a kezében képzelik el, nincsenek tisztában azzal, hogy Mussolini sohasem ragadott magához elhamarkodott kezdeményezéseket. Olaszországnak nincs más feladata, mint az, hogy fegyverkezék és katonailag, valamint gazdaságilag egyaránt megerősödjék.

Az amerikai lap megcáfolt 12 pontja.

Ezek után csak a hírszolgálatok jellemzésére szolgáló érdekességként vehetjük számba azt a híradást, amelyet a *Newyork Times* közölt arról az állítólagos 12 pontról, mely mindenünnen igen erős megcáfolásban részesült. Az amerikai újság úgy közölte a 12 pontot, hogy az a Hitler kancellár személyes munkája s Ribbentrop ezt közölte a Vatikánban mint a német béketárgyalási készség alapját. Amint előbb jeleztük, maga a Vatikán is tiltakozott, hogy az amerikai lap ezzel a 12 ponttal őt is hírbe hozta. A *Newyork Times* kitalált békepontjai különben a következők:

1. Általános és egyszerre történő leszerelés a szárazföldön, a tengeren és a levegőben.

2. A négy nagyhatalom együttes értekezleten állapítsa meg az európai befolyási övezeteket és alkossanak holsevistaellenes arcvonalat.

3. A teljes vallási szabadság elismerése, ezt megelőzően azonban a németországi zsidók Palesztinába, az olaszországi zsidók Etiópiába s a franciaországi zsidók Madagaszkárba való kiköltöztetése.

4. A kereskedelem teljes szabadsága s Németország hozzájuttatása nyersanyagok beszerzéséhez. Szoros gazdasági együttműködés az Egyesült Államokkal s a németországi és olaszországi kivándorlás megkönnyítése az amerikai területekre.

5. Németországnak husz éven belül adják vissza gyarmatait, vagy fizessenek olyan összeget, amely megfelelő ellenértékként szolgál s végül biztosítsanak megfelelő védelmet az afrikai német telepéseknek.

6. A független Lengyelország helyreállítása, a körülbelül tízmillió lakosságú középplenyel területből. Gdyniában Lengyelország szabad kikötőt kapna és Danzingon át szabad kereskedelmi jogokat. A lengyel határokat nemzetközi ellenőrzés alatti népszavazás állapítja meg. A lengyelországi és a Duna-medencei kisebbségi kérdést a kisebbségek nagy áttelepítésével oldják meg.

7. A csehek, szlovákok és a magyarok, hármas, tíz évre a német birodalommal szövetséget kötő egyetlen államot alkossanak és ezalatt a tíz év alatt Németország ipari és szállítási téren előjogokat élvezne ezeken a területeken.

8. Ausztria megmarad a német birodalom keretében.

9. Duna-federáció létesítése, úgy hogy a nagyhatalmak érdekeit összeegyeztessék a kis államok érdekeivel. A Duna-federáció tagjai volnának Németország, Olaszország, Jugoszlávia, Románia, Csehország, Szlovákia és Magyarország.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O. F. M. missziós beszédei

I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk után.

10. A balkáni statusquot biztosítanak.

11. Olaszország szabad kijáratot kapjon Dzsibutti keresztl.

12. A Szezei-csatornán át az összes kereskedelmi hajók szabad átjáratot kapnának a jelenlegi szerződés 1945-ben történő lejártá után.

Berlintől és Rómától Japánig elnyúló gazdasági szövetség terve?

A német külügyminisztériumhoz közelálló helyen kedden este hangoztatták, hogy a brenneri találkozó sokkal nagyobb horderejű kérdésekre vonatkozott, mint holmi állítólagos békepontokról való tanácskozás. A legközelebbi jövőben — úgymond — európai jelentőségű döntések várhatók.

Ezzel a kijelentéssel kapcsolatban a Reuter-féle angol hírszolgálati iroda szerint diplomáciai körökben azt várják, hogy Berlin, Róma és Moszkva között már legközelebb messzemenő gazdasági szövetség jön létre. Erre vall az a tény is, hogy Hitler kancellárnak a Brennerről való visszatérése óta szakadatlan érintkezés áll fenn Moszkva és Berlin között és úgy tudják, hogy Moszkvában is fontos tárgyalások folynak. Azt mondják, hogy a hél végére nyilvánosságra kerülnek a nagyjelentőségű döntések.

A berlini sajtó is állást foglal a békeoffenzíváról szóló hírekkel szemben és hangoztatja, hogy Németország a győzelemig kíméletlenül folytatja a háborút. A lapok céloznak arra, hogy a közeljövőben ezen a téren fontos események várhatók. A megalkuvás — úgymond — lehetetlen. Angliával és Franciaországgal csak a katonák nyelvén lehet beszélni.

A belgrádi lapok azt a berlini értesülést közli, hogy Ribbentrop német külügyminiszter a közeljövőben meglátogatja a délkelet-európai államok fővárosait és az illetékes kormányfőkkel tárgyalásokat folytat. A Balkánon úgy tudják, — írják a belgrádi lapok, — hogy mindaddig nem kerül sor Olaszország és Németország között a Balkánra vonatkozó döntő elhatározásra, míg Ribbentrop a tárgyalásokat be nem fejezte.

A *Vreme* utal azokra az elterjedt hírekre, hogy Moszkva és Róma között gazdasági meg egyezést akarnak létrehozni. A lap szerint szó van egy német-olasz-orosz-japán gazdasági együttműködés lehetőségéről is.

Welles befejezte európai körújtját.

Welles Rómában kedden délután fogadta az újságírókat és közölte velük, hogy európai körújtját befejezettnek tekint. Már nem találkozott Mussolinival, de alkama volt eszmecsere-t folytatni Ciano külügyminiszterrel azon az ebéden, amelyet egy közös barátjuk adott tiszteletükre a Golf-klubban.

Sumner Welles kedden este 11 órakor Genovába utazott és ott szerdán felesége társaságában a *Conte di Savoia* fedélzetén visszaindult Newyorkba.

Kedden este Welles a következő nyilatkozatot tette:

— 1. Nem kaptam semmiféle békejavaslatot, vagy egyéb javaslatot egyik hadviselő felől és más államtól sem. 2. Nem bíztak meg azal, hogy bármily javaslatot tegyek. Az én küldetésem csak arra szorítkozott, hogy Roosevelt és az amerikai külügyminisztérium számára értesüléseket gyűjtsék.

Welles kedden az amerikai nagykövetségben megbeszélést folytatott Hibbard-al, az USA bucuaresti követségének első titkárával. Hibbard egyenesen ebből a célból érkezett Rómába Bucarestből.

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök erélyesen megcáfolta a brenneri találkozó állítólagos eredményéről szóló amerikai lap-értesüléseket. Kijelentette, hogy sehol, senki sem tudja, hogy mi történt a Brenneren. Megcáfolta Roosevelt azt a híresztelést is, mintha amerikai nagykövetet szándékoznának küldeni Berlinbe. A *Baltimore Sun* című lap ugyanis azt az értesülést közölte, hogy Roosevelt vissza akarja állítani a normális diplomáciai kapcsolatokat Németországgal és Clarence Pichett-et küldi ki Berlinbe nagykövetnek. A lap szerint Pichett vezetés szerepet játszik a békemozgalmakban. A lap azt is tudni vélte, hogy az erre vonatkozó döntés Welles beszámolójától függ.

Kis pillanatképek a nagy püspök életéből

*

Visszaszállunk az emlékezés szárnyán...

1837-et irtak akkor. A fiatal Mailáth gróf visszatért a bécsi Pazmaneumból és Esztergomban pappá szentelték. Simor hercegprimás a papnevelő kis szeminaristának tanulmányi felügyelőjévé nevezte ki. Ő lett tehát a „kis prefektus”, a kis prefektus, mert így hívták ott ebben az időben és talán most is így nevezik nem tudom hányadik utódját. Mint prefektus a mindenre kiható gondoskodás jellemezte. A kispapok élemezése, betegyek ápolása, a gimnázisták érdekében való utánjárás a bencés tanároknál. A kispapok majdnem minden nap találtak hazajövet uzsonnát az asztalukon.

*

Két évvel később komáromi helyettes plébános. A második év közepén már rebesgették az újságok, hogy püspök lesz belőle. S káplánjai, akik megszokták az Ő szeretetét, aranyos, gondoskodó szívét, fájdalmasan emlegették előtte az elválás lehetőségét, de Ő mindent elhárított magáról.

— Szó sincs róla! Dehogy! És püspök? ... Sokat kell még nekem tanulnom — mondogatta ilyenkor. Pedig Komáromban olyan tág tér nyílt számára a lelkipásztorkodás terén, hogy Mailáth „plébános úr” nagyon hamar mindent a legtökéletesebben megtanulhatott.

1897 elején az egyik napon vígan, semmit sem sejtve ebédelt káplánjaival. Ebéd után az egyiket magához hívatta s így szólt hozzá:

— Ma elutazom a gözhajóval? ... Hová? ... Kineveztek püspöknek. Többé vissza nem jövök.

Este a káplánok vacsora alatt csak várják. Végre az egyik nagy búsan kijelenti:

— Nincs többé méltóságos úr, elhagyott bennünket ... Püspök lesz ... vége ...

*

És azután itt folytatódott élete Erdélyi bérci és völgyei között. Ezt az életet nagyon jól ismerjük. A szemünk előtt folyt le, egybeforrott a mi életünkkel. Talán nincs is olyan ember, aki ne tudna valami kedves, szívet, kifogyhatatlanul változatosat hozzáadni. Halála hírére megindul az emlékezés folyama és a szívekben megelevenedik, újjáéled a nagy Főpásztor apostoli alakja. Had szólaljon meg tehát az emlékezés hangján a nagy Főpásztor egykori bizalmas környezetének egyik tagja harmincéves püspöki jubileumának ünnepségeiről...

Kis fecske az óvodában

Kegyelmes főpásztorunknak harminc éves püspöki jubileuma országos jellegű ünnep volt egész bérces szép Erdélyben, de különösen szép nagy volt ez itt nálunk Fehérvárt, az ősi Albaiuliban. Nem Ő ünnepelt, hanem mi ünnepeltük Őt. Nem agasztott a látvány, hogy április utolsó napjain hideg, szeles, esős, csunya idő volt. Éreztük mi azt jól, hogy május elsejére újra kiderül az ég s lesz napsugár, lesz madárdal, virágitat bőven. A gyulafehérvári óvodás kis csöppöcskék éppen próbálgatták versikéiket, melyekkel „drága jó Püspök-atyjukat” készülték köszönteni, amikor megjelent a zárda udvarán az első fecske. Volt nagy izgalom erre a kis gyerekek között. A fecske mindenáron az óvodába akart bejutni. A tisztelendő nővér, az óvónéni azonban hamar helyreállította a rendet. „Lássátok, megjötték a fecskék: szegény, milyen fáradt: messziről jött, sietett, hogy a Püspök Atya ünnepére megérkezzenek.” Erre az óvodások apró kis angyalszeműi a vergődő madárkára néztek s mint valami előkelő iskolalátogatót uniszónó üdvözölték: „di-csér-tessék a Jézus Krisztus!” A kis fecske zavarában csicsereggett. Bizonyára azt mondotta fecske nyelven, hogy: mindörökké ámen.

Szabad tovább is harangozni

Az ünnep előestéjén vacsoránál ültünk főpásztorunkkal, mikor a székesegyház öreg Szentmihály-harangja három fiatalabb harangtestvérével megadta a jel: Erdély összes harangjainak a megkondulásra. És szóltak félórán keresztül. Minket ünnepi érzésre hangoltak. Főpásztorunkból azonban más érzelmeket váltottak ki az öt ünnepelő harangok.

— Szegény harangozó fiúk, jegyezte meg

Püspök atyánk, — ezt is köszönjük az én jó vikáriusomnak, aki harangozást rendelt el, hogy ennyit kell fáradozniok.

— Ne tessék sajnálni a harangozókat, Kegyelmes Atyám, — jegyezte meg erre egy asztalvendégünk (Szalay Máttyás). Mikor eljöttem hazulról, meghagytam a fiúknak, hogy az előestén egy egész fél órán át harangozni kell, a püspök úr tiszteletére; s erre a válasz ez volt: „De úgy-e szabad tovább is harangozni?”

Amikor meghal Mailáth püspök...

Közben a székesegyház négy harangja kongott tovább, ünnepi dalban. Micsoda lélekemelő érzés is lehet az, gondoltam magamban gondolataiba mélyedt püspökökre vetve tekintetemet, tudni, hogy most egész Erdélyország harangjai őt ünneplik, neki zengenek hozsannát, érte puhítják imádságra százszázok szívét. S csak másnap tudtuk meg, mikor a székesegyházról beszélt az ünnepelt, hogy Neki mit muzsikáltak fülebe a harangok akkordjai; legelőbb Ő így értette őket:

— A te tiszteletedre gondoltunk ma össze. De eljön az idő, amikor újra parancsot kapunk, hogy meginduljunk. És akkor, akik meghallják hangunkat, levetik ünneplőjüket és gyászruhába öltöznek. Akkor nem fog ünnepelni, hanem csak sírni és imádkozni Erdély. Akkor nem hosszú éveket fognak Neked kívánni, hanem örök nyugodalmat. Akkor nem lesz kedve többet senkinek sem jubilálni, de annál könnyebb lesz akkor sírni mindenkinek, mert nem lesz már, aki atyai lágy szavával, vigasztaló tekintetével, áldást osztó szent kezével könyveket tudjon fölszárítani. Még lesz egyszer ünnep Erdélynek s reánk harangokra akkor is nagy szerep vár. De akkor talán mi is meg fogunk repedni, ha a bús zúgásba kiadjuk lelkiünket. Igen, ez akkor lesz, mikor „egy szó nyíllallic e hazán keresztül s a röpké szóban annyi fájdalom.” Amikor meghal Erdélyország Püspökatyja...

Ezt persze nem éppen így mondta el nekünk a székesegyházról a Főpásztorunk. Csak annyit mondott, hogy a harangok zúgása egészbe juttatta halálának napját, mikor Erdély harangjai éppen így fognak kongani megint, csak hogy ő, bár érte szólnak, már nem fogja hallani. S már előre vigasztalással gondolt arra a sok imádságra, mely megindul évi útjára...

A halálhymnus csak örömet szül

Ne higgyétek, testvéreim, hogy ez a halálhymnus elrontotta ünnepünket. Ellenkezőleg! Még fokozta örömiinket. A székesegyházban hullámzó tömeg könnyező szemmel hallgatta és nézte az önmagáról így beszélő szónokot. S csak pillanatnyilag ütötte meg a szíveket ez a döbbenetes érzés: hát ő is meg fog halni egyszer? hát ő is el fog hagyni végleg? Talán összebeszélte a csupaélet Prohászka-val? De aztán a halál gondolata csakhamar az életnek-örvendetes boldog érzését váltotta ki szívünk-ből. Senki sem gondolt most a halálra, hanem örvendő gondolt arra, hogy él, beszél, szeret, vigasztal, megáld s teljes egészségben áll előttünk az, akit mindig közöttünk akarunk látni. A jó pásztor életét képes adni juháiért, de nem hiszem, lett volna ezen ünnepies percekben valaki, aki ne készségeggel mondott volna le életéről csak azért, hogyha szükséges, ezzel meghosszabbítsa az életét Mailáth püspöknek, a bárány a jó pásztornak.

„Atyánk voltál mindig”

Az idő kitisztult, a nap fölragyogott, május elseje most is olyan szép volt, mint akkor, midőn Erdély püspöke negyedszázados püspökségét ilte. A természet hirtelen kiszökött, hogy legyen zöld ág, legyen virág, melyből oltár, templom, iskola díszbe öltözhessenek. A fehérvári finevelő intézet frontja is a természet májusi zöld hajtásából öltött díszruhát. „Atyánk voltál mindig”, — ez a felírás is zöld levelekből íródott össze Mailáth püspök legkedvesebb intézetének utcai homlokzatára. A katonák román parancsnokai figyelmességéből új ruhát kaptak, az utcák akárcsak, királyváráskor, tisztára söpörtettek, a templom tornyán pápai zászlókat lengetett a szellő, a sétateret ünnepelő öltözött helybeliek, előkelő idegenek lepték el Erdély minden részéből s bár az ünnepélyrendezés szervezetenlensége miatt sok százan visszamaradtak azok közül, akik ide vágyakoztak e napra, mégis meglátszott már a világ kiülső képné is, hogy nagy nap az, mikor Mailáth püspököt ünneplik hívei.

Lelki élet könyvei:

Bretano: A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése	ára 120 Lei
Biró: Jézus Szive és a kommunizmus	27 "
Beaudemenon: Elmékedések az evangéliumról I., II., III.	600 "
Blázovich: A legfőbb válság	60 "
Blázovich: A csend mélysegei	105 "
Bangha: Örök élet igéi I., II., III., IV.	390 "
Bangha: Eucharisztia	234 "
Csávossy: Együtt a Mesterrel	115 "
Csávossy: A nagy király nyomdokain	235 "
Csávossy: Kereszt és feltámadás	235 "
Csávossy: Egy élet Jézusért	35 "
Csávossy: A szeretet nagy útja	110 "
Csávossy: Szent József tisztelete	10 "
Csávossy: Adventi elmékedések	60 "
Csávossy: Ujjászületés szentsége	30 "
Csávossy: Az idők nagy jele	15 "
Chesterton: Aquinói Szent Tamás	108 "
Dér: Életforrás	90 "
Dombi: Isten szeretetéről	30 "
Drinck: Szabadságot, munkát, kenyeret	115 "
Erdödi: Szeretettel, szenvedéssel	80 "
Elekes: Krisztust — kenyeret	165 "
Evetovics: Királyi törvény	140 "
Esser: Negyedóra a szószéken I., II., III.	270 "
Eymard: Isteni nagy Szentség	80 "
Eymard: Szentáldozás életforrás	30 "
Fattinger: Tanít az élet	244 "
Faber: Ez nagy Szentség valóban	165 "
Gálos: Isten magányában	58 "
Gálffy: Istenfiúi életünk	186 "
Gyérössy: Uram nem vagyok méltó	60 "
Griger: Krisztus helyett követségben	60 "

Hynek: Krisztus kinhalála	80 "
Horváth: Tízperces szentbezedések	85 "
Hajdók: Királyi élet, királyi vér	90 "
Horváth: Életépítés	65 "
Harsányi: Nemporladó kezű király	180 "
Jámbor: Örökmécses	55 "
Jámbor: Szent Ignác víze	7 "
Kecskés: A keresztény társadalmi élet alapelvei	310 "
Müller: Szent bilincsek	55 "
Meschler: Készület a nagy lakomára	72 "
Mihelics: Modern katolikus fejek	173 "
Mikos: Quadragesimo anno gazdasági rendje	145 "
Müller: Legyetek tökéletesek II. kiad.	35 "
Noszlopi: Világnézetek lélektana	173 "
Müller: Jertek imádjuk	42 "
Plus: Lumen Christi	68 "
Roothan: Kövess engem	25 "
Ráb: Eucharisztikus példák	65 "
Némethy: A lélek Istennel való magányos beszélgetésének könyve	58 "
Oberhammer: Példák az életből	190 "
Oszlay: Szobin testvér	115 "
Plus: A kereszt királyi útja	95 "
Plus: Égből szállott	55 "
Plus: P. Petit hajója	90 "
Plus: Papi elmékedések	216 "
Petró: A gyermekek korai szentáldozása	105 "
Schmiedt: A megváltás szolgálói	162 "
Korompay: Örökelet érettségijén	75 "
Karl: Katolicizmus lényege	108 "
Kemenes: Keresztény királyi papság	145 "
Koepgen: A szó hatalma	105 "
Lemoyne: Don Bosco élete I., II.	470 "

Megrendelhetők kiadóhivatalunk utján.

Nem hosszabbították meg a pénzügyi amnesztiát

Aki bejelentette az eltírt adót, de azt eddig nem fizette be, nem kap 7 százalékos csökkentést

Bucurestiből jelentik: Március 15-én megszűnt a pénzügyi amnesztiát, amelyet nem hosszabbított meg a minisztérium, miután a pénzügyi kihágások üldözéséről szóló új törvény első szakasza szerint mentesülnek a kihágás következményei alól mindazon kereskedők és iparosok, akik évi adójuk felének megfelelő összeggel túlfizetik évi adójukat. Ez az intézkedés önmagában amnesztiát jelent, tehát feleslegesen látszott kétféle amnesztiát gyakorlása. Jelenleg az amnesztiát tehát — március 31-ig — usupán a részvénytársaságok ipari vagy kereskedelmi adójának tárgyában áll fenn, feltéve,

ha az előző években elrejtett nyereséget a múlt év végén szerkesztett mérlegben feltüntették.

Kérdés marad, hogy élvezhetik-e az amnesztiát azok, akik bejelentették korábbi eltírt adójukat, de az összeget ténylegesen nem fizették be. Mivel az amnesztiát alkalmazásához csak bejelentés volt szükséges, így vitán felül, hogy ilyen esetekben bírságot kironi nem lehet, legfeljebb a késedelmes befizetésnek az a következménye, hogy az illető nem élvezheti a 7 százalékos engedményt, mert az 1939 november 20-iki pénzügyi amnesztiatörvény az engedményhez a tényleges befizetést követeli meg.

Az udvarhelymegyei Gazdasági Egylet évi közgyűlése

Dr Szász Pál is megjelent a népes közgyűlésen. Szakáts Zoltánt választották az egyesület elnökévé

Odorhei—Székelyudvarhely. Saját tud. Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület most tartotta meg évi közgyűlését, melyen az egyesület tagjain kívül az EMGE elnöke dr Szász Pál, *Máriafői Lajos, Mikó László, dr Filó Ferenc, Orosz Pál* képviselők és sokan mások megjelentek. Nagy számmal voltak képviselve a különböző egyházak is. A közgyűlés résztvevői a református egyház királyutcai kulturházát zsufolóság megtöltötték. Amikor dr Szász Pál a terembe lépett, lelkes éljenzés hangzott fel és megkezdődött a nagyjelentőségű közgyűlés.

A közgyűlést Ugron Pál alelnök nyitotta meg, aki Szakáts Péternek mult évben történt lemondása óta vezeti az egyesület ügyeit. Ugron Pál megnyitójában jelezte, hogy az egyesület elkészítette új alapszabálytervezetét, hogy az egyesületet szorosabb kapcsolatba hozzák a központtal. Beszéde végén meleg szavakkal üdvözölte dr Szász Pált és a központ kiküldöttjeit s a közgyűlést megnyitotta. A jegyzőkönyv hitelesítésére *Debitzky Bélát* és *Gyerkes Mihályt* kérte fel. Ezután *Orosz Pál* gazdasági felügyelő, országgyűlési képviselő a vármegyei 37 gazdákör nevében, *Kiss Kálmán* pedig a kisczárkai nevében üdvözölte Szász Pált.

Dr Szász Pál megköszönve az üdvözléseket, hosszabb beszédben vázolta az általános gazdasági helyzetet. Felemlítette, hogy 1937-ben volt utoljára ebben a vármegyében, de a levelekből, jelentésekből ismeri az itteni gazdasági életet. Örömmel tölti el, hogy ez a legszegényebb, de legmagyarabb vármegye is haladni kíván a gazdasági kultúra terén. Általános helyeslés között jelentette ki, hogy minden magyar gazdának az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület kebelében kell tömörülnie, mert csak így fognak olyan erőt képviselni,

amely eredményeket tud kivívni a kormánynál is. Vázolta a gazdasági haladás útját és jelezte, hogy ebben a megyében is gazdasági tanfolyamokat fognak rendezni a gazdák, a nép vezetői: papok és tanítók részére.

Szász Pálnak nagy figyelemmel hallgatott és általános helyesléssel fogadott beszédéhez Szakáts Péter, *Gyerkes Mihály, dr Sebesi János, Bíró István, Kovács Lajos, Kiss Kálmán, Pál Dénes, dr Elekes Domokos, Ürmösi Gyula* szólottak hozzá, mindannyian megköszönve, hogy megmutatta az igazi gazdasági haladás útját.

A mult évről szóló titkári jelentést *Lakatos Tivadar* terjesztette elő. Nagy elismeréssel méltatta a mult évben lemondott Szakáts Péter elnök érdemeit, aki másfél évtizeden keresztül példaadóan vezette az egyesület ügyeit. Majd aprólékosan beszámolt az egyesület életének minden mozzanatáról s végül a gazdákat tömörülésre buzdította.

A színesen megírt titkári jelentést a közgyűlés elismeréssel és köszönettel fogadta.

A titkári jelentéssel kapcsolatban dr Szász Pál is az elismerés hangján emlékezett meg Szakáts Péter másfél évtizedes önzetlen munkájáról és lelkesedéséről, amellyel a fiatalabb nemzedéknek is példát adott.

Ezután dr *Hadnagy Károly* előterjesztésében az alapszabálytervezetet tárgyalták le és fogadták el. A mult évi zárószámadás és az idejé költségvetés bemutatása után az üresedésben lévő elnöki széket töltötték be. *Murvai Samu* indítványára egyhangú lelkesedéssel Szakáts Zoltán hifikfalvi birtokost választották meg, aki hosszabb beszédben vázolta munkaprogramját. Jogtanácsos pedig dr *Hadnagy Károly* ügyvéd lett. A választások után a közgyűlés az elnök zárószavaival véget ért.

A tavasz és husvét megérkezéssel
forgalomba kerültek

**a Dreher-Haggenmacher sörgyár
tavaszi és specialis husvét**

SÖREI

Mindenütt kaphatók.

Halálos munkás szerencsétlenség a satumarei Princz-gépgyárban

Satumaréről—Szatmáról jelentik: Halálos szerencsétlenség történt kedden délelőtt a szatmári Princz gépgyárban. A szerencsétlenség áldozata Gacsi Béla 29 éves Franasovici-utca 22 szám alatti lakos, aki mint hegesztő munkás három éve áll a gyár szolgálatában. Kedden délelőtt Gacsi utasítást kapott, hogy két megrongálódott olajos hordót megforrasszon. Petrov főgépész figyelmeztette Gacsit, hogy mielőtt hozzáfog a hegesztéshez, távolítsa el a vashordók dugóját, nehogy a kívülről felmelegedő hordók belsejében gáz fejlődjen és szerencsétlenséget okozzon. Az egyik hordó hegesztésével Gacsi el is készült. Nem sokkal a második hordó hegesztésének megkezdése után hatalmas robbanás reszkettette meg a gyár épületét. A présmű munkásai a robbanás színhelyére siettek, ahol szörnyű látvány fogadta őket. Gacsi Béla szétroncsolt fejjel, véresen feküdt a gyár padozatán. Kiderült, hogy a hegesztés előtt nem távolította el a hordó dugóját. Hegesztés közben a hordó belsejében felgyűlt gáz felrobbant, felszakította a hordó felső részét, amely szétroncsolta a munkás koponyáját. A szerencsétlenségről értesítették a hatóságokat. Dobrin ügyész vezetésével bizottság szállt ki a gyárba. A vizsgálat folyamatban van.

Megállapították a nyersbőrök átvételi árait

Tárgyalások a készbőrök megállapítására

Bucurestiből jelentik: Minthogy a nyersbőr beszállítása és összegyűjtése kormányintézkedés alapján rendezést nyert, a nemzetgazdasági minisztérium az egész ország területére március 11-én kezdődő hatállyal a következőképpen állapította meg a nyersbőrök átvételi árait:

Hat hónapnál nagyobb fehér borjú bőre kg-ként 60 lei, vörös borjuból 62 lei. Fehér növénydékmarha bőr 16 kg-nál kisebb súlyban kg-ként 53 lei, vörös növénydék marhabőr 16 kg-nál kisebb súlyban kg-ként 55 lei. Bivalybőr bármilyen súlyban kg-ként 40 lei, Bivalyborjubőr 41 lei kg-ként. A 16 kg-nál nehezebb marhabőrök ára 40—42 lei.

A fenti árak hus, köröm, ajak, vágások, schnittek, orr, farok, farokcsont, tőgyek és emlők, fültövek nélkül értendők. A bőroket a szennytól a bucuresti vágóhidon megállapított szabályok szerint kell megtisztítani. A sulylevonások vért, szarvát, továbbá schnittekért, vágásokért, hibákért a bucuresti vágóhid szabályait szerint állapítandók meg, azonban nem haladhatják meg a fenti áraknak 10 százalékát. A fenti árakat fizeti az ODAMP a március 11-től kezdődő levágot állatok bőre után. A bőrgyárak a fenti árakon kívül kezelési és átvételi költség címén további 6 leit, a nemzetgazdasági minisztérium javára pedig 1 leit fizetnek kg-ként.

A nemzetgazdasági minisztérium rendelete szerint az egyes gyárak nyersbőrbeszállításának, illetőleg nyersbőrkvótájának igazságos megállapítása érdekében a bőrgyárak és tímárok 1940 április 25-ig bezárólag kérését kötelesek benyújtani a nemzetgazdasági minisztériumhoz a szükséges nyersbőrmenyiség elnyerése érdekében, ebben a kérdésben fel kell tüntetni az üzem évi termelési kapacitását, valamint azt is, hogy az egyes nyersbőrfajtákból mennyit igényelnek.

A nemzetvédelmi és nemzetgazdasági szempontból szabályozott nyersbőrgazdálkodás és bőripari termelés végleges rendezése érdekében hátra van még a készbőrök megállapítása, amelynek ügyében Bucurestiben napok óta tárgyalások folynak az illetékes kormánytényező és a bőripari érdekképviseletek között. Ila ez a kérdés is megoldást nyer, úgy egyedül a nyersbőrbeszállítási központon ma még kívülről gyáraknak az ODAMP-ba való belépése vár elintézésre, azonban a nyersbőrkvóták igazságos megállapítása után előreláthatólag ez a vitás ügy is sima lebonyolítást fog nyerni.

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Szerdán Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:
Mátyás király, Str. Vlăhuța No. 46. Telefon 21-34. (Ajtay).
Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 37. Telefon 14-84.
Minerva, Piața Unirii.
Salvator, Str. Alexandri. (Németh). Telefon 16-07.
Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-28.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 12 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postafutarképzési csekk számlánk száma: 80.037
 Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Több helyen eső, vagy ónos eső, majd déli szél és havazás. Az éjszakai fagy mérséklődik.

A képviselőház ülése. Bucurestiből jelenti a rádió: A képviselőház szerdán délelőtt féltizenegy órakor Vaida-Voevod Sándor elnöklésével ülést tartott. A miniszteri padosban Radu Portocale és Titus Popovici foglaltak helyet. A tárgysorozaton a választási vita szerepelt. A felszólalók a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal munkásságát, az eddigi megvalósításokat és a helyi szellemet méltatták.

Aubermann Péter kegyesrendi tanár gyásza Timisoara-Temesvár. Saját tud. Nagyszentmiklóson 56 éves korában elhunyt Aubermann Péter közéleti jeles ember. Az elhunytban, aki a közéletben értékes munkásságot fejtett ki és nagy tekintélynek örvendett, Aubermann Péter kegyesrendi tanár, ismert író, édesatyját gyászolja. Az elhunytat még özvegye, született Pilger Teréz, valamint leányai, Anna és Magdolna gyászolják.

Öt éves mezőgazdasági munkaterv. Bucurestiből jelenti a rádió: Jonecu Sisesti földművelésügyi miniszter öt éves mezőgazdasági munkatervet dolgozott ki.

Tíz napon belül be kell fizetni az állami adót. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Az első kerületi adóhivatal főnöke, a következőkben súlyos terhe mellett felhívja mindazokat, akiknek adóhátralékuk van, hogy tartozásukat 10 napon belül, legkésőbb március 30-ig rendezzék. Március 31-én már évvégi zárlat van és a pénzügyminisztérium rendelkezése értelmében, az új költségvetési évre nem szabad átvinni semmiféle adóhátralékot, azokat, akik viszont adóukat mégsem fizetnék ki, súlyosan megbírságozzák.

ÖSSZERONCSOLT HOLTTEST A SINEK KÖZÖTT. Timisoara-Temesvár. Saját tud. A hadbírsági épület közelében lévő vasúti átjárónál a bucuresti vonalon, a sinek között egy férfi erősen összeroncsolt hullájára bukkantak. Megállapították, hogy a férfi neve Csató Béla. A férfit az éjszaka átrobogott gyorsvonat kapta el. A vizsgálat megindult. Még nem tudni, hogy balesetről, vagy öngyilkosságról van-e szó?

A tordai Szociális Misszió közgyűlése. Saját tud. A Tordai Szociális Misszió a napokban tartotta meg tisztújító közgyűlést Sipos Sándor esperes-plébános és Darkó Aladárné elnöklésével. Sipos Sándor esperes mondott megnyitóbeszédet, majd átadta az elnöklést Darkó Aladárnénak. A megnyitóbeszéd után Sipos Sándor esperes kegyeletos szavakban emlékezett meg az elhunyt gróf Bethlen Ödönről. Elhangzottak az évi beszámoló és jelentések és megkezdődött az új tisztikar megválasztása. A megválasztott vezetőség névsora a következő: Tanácselnök Sipos Sándor esperes-plébános. Diszelnökök: báró Jósika Gáborné és dr. Betegh Miklósné. Jogtanácsos: dr. Bocsanézi András. Elnök Darkó Aladárné. Alelnökök: Szémán Józsefné és dr. Harmath Béláné. Titkár: Albert Arturné. Másodtitkár: Tutsek Ferencné. Jegyzők: Simonffy Károlyné és Nagy Károlyné. Pénztárosok: özv. Telegdy Istvánné és Schneider Jánosné. Ellenőrök: özv. Kassay Árpádné és özv. Lászlóffy Dezsóné. Szegénygondozási ügyvezetők: Nagy Albertné és Finta Endréné. Tanulmányi felügyelő: Gogomán Malvin. Ezután megválasztotta a közgyűlés a választmány tagjait is. Az új tisztikar nevében Darkó Aladárné elnök mondott meleg köszönetet a közgyűlés bizalmáért. Az új vezetőségét Sipos esperes-plébános köszöntötte. Közös ima és ének, majd az elnöki záróbeszéd fejezte be a közgyűlést.

Október 26-ig meghosszabbították a bevonultak lakbérleti szerződését

Bucurestiből jelenti a rádió: A kormány elképzelésének megfelelően elkészült és meg is szavazták a központosításra bevonultak lakbérleti szerződéseinek 1940. október 26-ig meghosszabbításáról szóló törvényt.

A törvény vonatkozik az összes katonai központosításon résztvevő tisztekre, altisztekre, valamint a közkatonákra s egyaránt érinti úgy az írásbeli, mint a szóbeli lakbérleti megállapodásokat.

Vonatkozik a törvény a tényleges szolgáltatást teljesítő katonákra is, valamint mindazokra, akiknek lakbérleti szerződésük az előző törvények alapján hosszabbították meg.

Hasonlóképpen a fenti időpontig meghosszabbítják a katonai központosításra bevonultak üzleteinek bérleti szerződéseit, függetlenül attól, hogy a tulajdonos ugyanaz a személy.

Olasz méltatás a milánói román pavillon felállításáról. Bucurestiből jelenti a rádió: A milánói olasz lapok méltatják Románia részvételének jelentőségét a 21-ik milánói nemzetköz kiállításán. Megállapítják, hogy Románia a zavaros nemzetközi helyzet dacára is nagy sulyt helyez arra, hogy külön javillont építsen és bemutassa a román nép teljesítőképeségét. Őtsege II. Karoly király hazatérésének 10 éves évfordulóján a külkereskedelmi minisztérium és a nemzeti propagandaügyi minisztérium együttműködése mellett állítják fel Milánóban a román kiállítási csarnokot.

Egy bihari birtokos súlyos balesete. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délelőtt a mentők a biharpüspöki országútról életveszélyes sérülésekkel hozták be a biharmegyei közútházba Róth Benjámint 62 éves bihari birtokost. Róth székében indult Biharról Nagyváradra. Az száguton a lovak megbokrosodtak és a szekeret belefördítették az árokba. Róth Benjámint a szeker alá került. A szerencsétlenül járt birtokos súlyos belső- és külső sérüléseket szenvedett és ezenkívül a hallában nyílt csonttörést is szenvedett. Róth Bálint állapota súlyos.

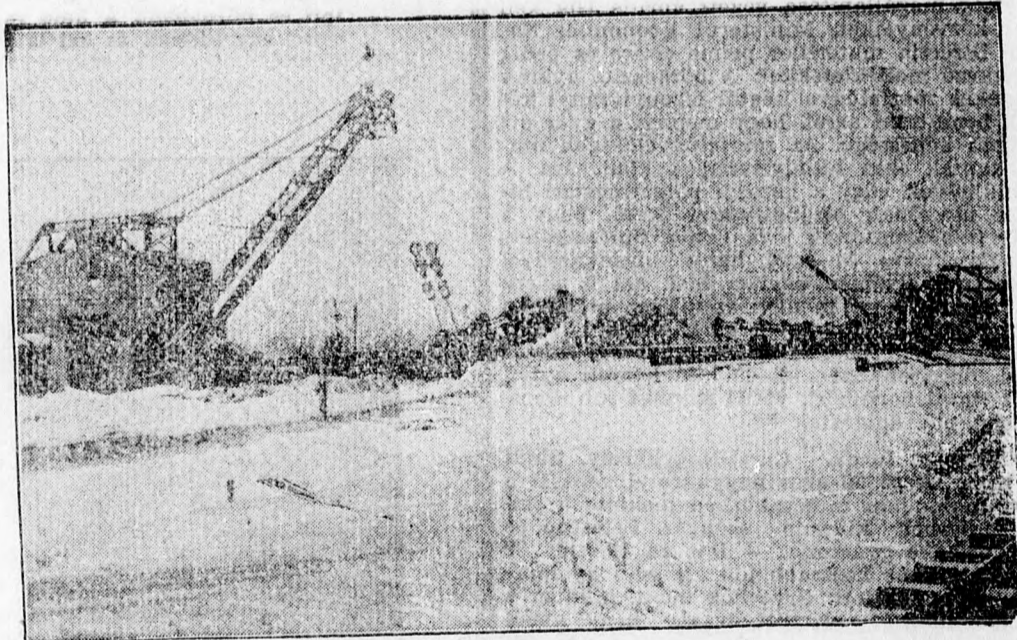
Temetés. Lunca Vasile 59 éves korában Nagyváradon meghalt a Kommandáns-rét Racovita-utca 15. számú házában, ahonnan március 21-én délután 3 órakor lesz a temetése a Rulikovsky-temetőben. (Caritas.)

KÉT HÓNAPIG FEKÜDT A HÓ ALATT EGY MEGFAGYOTT EMBER HOLTTESTE. Timisoara-Temesvár. Saját tud. Bakova vasúti pályaudvara közelében egy játszódozó gyermek férfi holttestére bukkant. Megállapították, hogy a halott Rothas József negyvenhárom éves niczfalvai lakossal azonos. Rothas január 13-án indult el a falujából gyalogszerrel Bakovára, hogy ott este a vonatra szálljon. A pályaudvar közelében — mint most valószínűnek tartják — a nagy hidegben elhagyott és összeesett. A hazázások során aztán a hó alá került s csak most, két hónap múlva, hogy a hó elolvadt, került a felszínre a holtteste.

Az oradea-olosigi plébánia közleménye. Kiégésztésül a nagyheti és a húsvéti istentiszteletek sorrendjéhez közöljük híveinkkel, hogy nagypénteken a csónka mise után is lesz szentbeszéd. Este fél 7 órakor keresztúti ájtatosság. A feltámadási szertartás szombat este 7 órakor kezdődik, míg a húsvétvasárnapi és húsvéthétfői nagymise fél 10 órakor kezdődik. A húsvétvasárnapi nagymisén Róna Dezór László operaénekes is közreműködik.

AZ ARVIZ UTÁN... Timisoara-Temesvár. Saját tud. A városban s annak közelében környéken fellépett árvizek most már teljesen elvonultak. Az úgynevezett Kriszán-telepről, amelyen legnagyobb volt a veszedelem, szintén lefolyt a víz. Ezen a telepen a víz nagy károkat okozott az épületekben. Több, vályogház összeomlott. A Begán felgyülemlett jégtorlaszokat műszaki csapatok sorozatos robbantásokkal zúzták szét, mert különben félt volt, hogy a folyó vize kiönt és elárasztja Giroda, valamint Temesremete községeket. A vasúti vonalakon mindenütt rendezesen bonyolódik le a forgalom, csak a buziási vonalon van még forgalmi akadály. A vonatok Temesvárról csak Temesujlakig közlekedhetnek, Buziás felől viszont Törökszékig, Temesvár és Arad között a CFR autóbuszjárait hétfőn újra forgalomba helyezték. Arad és Nagyvárad között szerdán helyezték forgalomba a vasúti gépkocsikat, Arad és Deva között egy, később meghatározandó időben.

Alkoholmérgezésben meghalt egy osorheiu földműves. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Tegnap reggel Baruta Ioan fugyivásárhelyi gazdaember istállójában halva találták Goara Vasile 36 éves földművest. Goara nagymennyiségű szeszest italt fogyasztott és alkoholmérgezésben meghalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

A nyugati fronton óriási kotrógépeket helyeztek üzembe. Ezek a kotrógépek rövid idő alatt ássák meg a tankfedezékekhez szükséges árkokat.

Mária Királyné Színház

Húsvét vasárnapi előadások

Március 21-én vasárnap d. u. 6 órakor,
Fekete Mihály jubileuma

LYON LEA

Helyárok mindkét előadásra
 a rendes színházi helyárok.

Március 24-én vasárnap este 9 órakor,
Fekete Mihály jubileuma

A Láz

* Elzsírosodott, kösvényes és rennás egyéneknél reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet a gyomrot és a beleket alaposan kitisztítja és az emésztőcsatornát biztosan megszabadítja az ott felgyülemlt anyagcsere-termékektől. Kérdezze meg orvosát.

A márciusi fagy áldozata. Aradról jelentik: A még mindig tartó télies időjárás az elmúlt éjszaka emberáldozatot követelt Aradon. Sfat Petru 73 éves Vacaresti-utca 6. szám alatt lakó munkásember fütetlen, fából készült épületben feküdt le aludni. A szerencsétlen öregembert másnap reggel megfagyva, halva találták meg hozzátartozói.

TIMISOARAN FELEMELTEK A KENYÉRÁRAKAT. Saját tud. A sütőiparosok küldöttsége megjelent a városházán és kimutatta, hogy a fekete kenyér, amelynek árát 7 leiben állapították meg, a törvényes haszon hozzászámításával 8.80 leieért adhatnák el, a félbarna kenyér pedig, amelynek ára 10 lei, 11 leieért. Kérték a pékek, hogy legalább a félbarna kenyér árát emeljék fel 11 leire, hogy így valahogy kiegyenlíthessék a fekete kenyérről lévő veszteségüket. A pékek kérelmének részben eleget tettek és a félbarna kenyér árát 10 leiről 11.50 leire emelték, a fekete kenyér ára változatlan marad. A sütőiparosok ezt az ármegeállítást átmeneti jellegűnek tartják. Április 1-én, már a nagyobb illetékekre való tekintettel, úgyszólván meg kell szabni a kenyérárakat.

Meghalt a pénteki vasuti szerencsétlenség áldozata. Aradról jelentik: Megírtuk, hogy pénteken délután súlyos kimenetelű baleset történt az aradi pályaudvaron, az egyik induló motoros vonat levágta Serdinandsu Mihai 50 éves Majlát temesmegyei községbeli jegyző egyik lábát. A szerencsétlenül járt embert beszállították a kórházba, ahol megállapítást nyert, hogy a másik lába is eltört. Serdinandsu állapota egyre rosszabbodott és vasárnap este kiszenvedett.

ÚJ ÖTPENGŐSÖK MAGYARORSZÁGON. Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank március 28-án új ötpengős bankjegyeket bocsájt ki.

Ötvös Gitta — expresso falatozót nyitott. Ki nem emlékezne a békevilág híres és szép operettprimadonnájára, a budapesti Király Színház hősi korszakára, amidőn Ötvös Gitta kétezászor egymásután énekelte a Luxemburg grófjának legszebb áriát. Abból az alkalomból jut ez az ember eszébe, hogy dr. Spetné Ötvös Gitta, a hét elején nyitotta meg Szervita-térjén expresso falatozóját — ugyancsak zsufolt házak mellett.

Kérvények nyersbőr-kvóta megállapításáról. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszterium nyersanyag elosztási hivatala a hivatalos lap március 15-iki számában közzétette értesítést a bőrfeldolgozó foglalkozó összes vállalatok, hogy a részükre juttatandó nyersbőr mennyiség megállapítása végett április 1-ig kell beadni kérvényeiket. Ministerul Economiei Nationale Directia materiilor prime címre és pedig a következő mellékletekkel: A bőrkészítő gyárak az illetékes iparfelügyelőségtől bizonyítványt kötelesek bemutatni arról, hogy mennyi a gyár évi feldolgozó képessége. Az iparfelügyelőségek utasítást kaptak ezen bizonyítványok kiadására. A tímárműhelyek vagy a községi polgármesteri hivataltól csatolnak bizonyítványt arról, hogy a műhely tulajdonosának joga van a tímármesterség gyakorlására és hogy hány munkaerővel dolgozik műhelyében. Egyben ezek azt is jelenteni kötelesek, hogy mennyi és milyen arányban levő bivalybőrt, bivalyborjú bőrt, mennyi 16 kilón felüli súlyú ökör, tehén és öregborjú bőrt s mennyi, darabonként 16—20 kiló közötti súlyú öreg és fiatal borjubőrt, végül mennyi juh, kecske, ló bőrt, stb. dolgoztak fel.

Szilágysági hírek. Carei-Nagykároly. Saját tud. Varga Dezső 36 éves nagykarólyi szepész a piszkelti malomban munkaközben meghalt a szivogás motorból kiáradó szénegáz. Felesége és négy gyermeke gyászolja. — Dobran László 72 éves favágó, már hosszabb idő óta erős gyomor-fájasról panaszkodott. Orvoshoz ment, ahol erős fájdalomcsillapítót kapott azzal, hogy abból oranként 3—3 cseppet vegyen be. Dobran úgy gondolta, hogy a csillapító jobban használ, ha beveszi, egyszerre felhajtotta az egész üveg tartalmát. Két óra múlva meghalt. A hatóságok elrendelték a holttest felboncolását. — Nagykaróly környékén lakonykór-járvány lépett föl a loállományban. Nagykarólyban ezért elrendelték a lovak beoltását.

Adományok. Szent Antal nevében a három öreg baraklakó részére 130 leit küldtek. Rendelési helyére juttatjuk.

Tragikus körülmények között meghalt egy banati fiatalember

Egy egész falu lakosságát szállították be a helybeli Pasteur intézetbe védőoltásokra

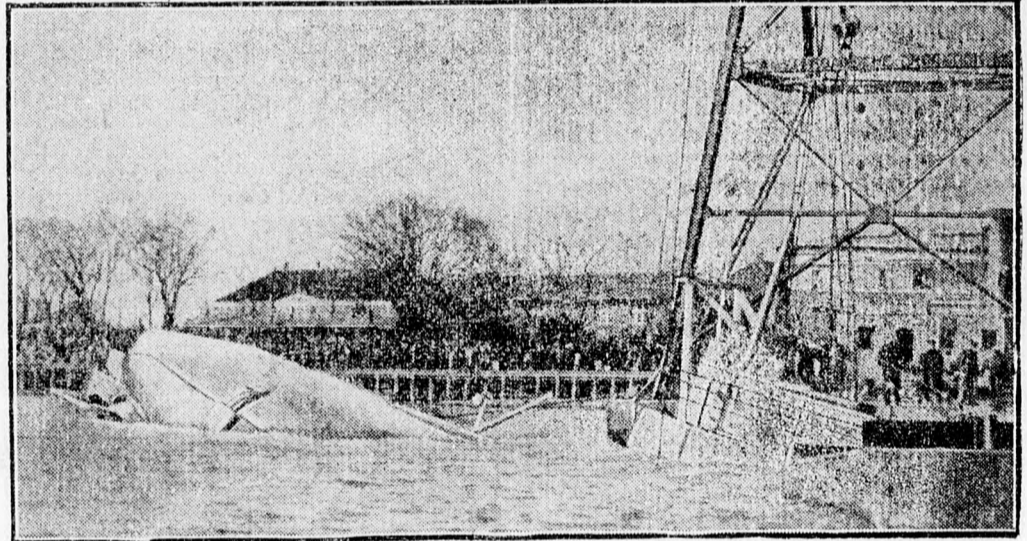
Cluj Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári Pasteur-intézet állandóan zsúfolva van veszett vagy veszettgyanús kutyák által megmart emberekkel. Vannak esetek, mikor egy-egy falu lakosságának fele vonul be kezelésre, mert fertőzött tehének tejét itták, vagy fertőzött állatok húsból fogyasztottak. Néhány nappal ezelőtt Ujszentanna aradmegyei község huszonnégy polgára került az oltófejskendő elé olyan körülmények között, amelyek igazán szokatlanok.

Beider Antal harminc éves ujszentannai fiatalember két hónappal ezelőtt jelentkezett az orvosi hivatalban és közölte, hogy gyanúsán viselkedő kutyája megharapta. Az orvosi hivatalban akkor bekötözték sebeit s utasították, hogy mivel az eset gyanús, menjen Kolozsvárra, vagy Dévára, hogy veszettségellenes védőoltásban részesítsék. A fiatalember azóta nem jelentkezett az orvosi hi-

vatalban. A hét elején aztán a fiatalember családja a körorvosnál jelentkezett azzal, hogy a fiuk beteg, jöjjön látogassa meg. Az orvos a veszettség félreismerhetetlen tüneteit ismerte fel Beiderén és elkülönítését rendelte el. A fiatalember azonban ennek ellenére társaságokba járt, többekkel együtt ivott és nem tartotta be az orvosi előírásokat. Két nappal később a szerencsétlen fiatalember megveszett. A körorvos intézkedésére aztán mindazokat, akik a fiatalember társaságában tartózkodtak és vele együtt ittak, beszállították részben a kolozsvári, részben pedig a dévai Pasteur-intézetbe.

Ujszentanna községben a veszettségben elhunyt fiatalember tragikus esete nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert úgy tudják, hogy a kutya harapása következtében Beiderék lova is megveszett, a ló pedig a községben több állatot megharapott és megfertőzött.

Képek a tengeri háborúról

A „Nora” nevű holland gőzös az angliai délkeleti partok közelében aknára futott és felrobbant. A hajó roncsait a hullámok partrasodorták, közben neki ment egy hidnak és azt is összerombolta. Apály idején aztán a parton megfeneklett

Ez a kép a múlt héten elsüllyedt hollandiai tengeralattjáró kiemelésékor készült

Gazdasági tanácsadó

Gyümölcsfák koronaritkítása

A permetezéssel csakis a jól megtakarított fákon érünk el jó eredményeket. Jól megtakarított fa alatt értjük viszont a hernyófészkektől, száraz levelektől és gyümölcsöktől megszabadított, — kéregkaparóval, majd drótkéfével alaposan megtisztított fát. A haj azonban ott van, hogy a fák takarítása után rendszerint megállunk, holott tulajdonképpen ezek után következnek a sokkal fontosabb munka, a gyümölcsfák koronaritkítása.

A fa egész életére kihatással van egy jól végzett koronaritkítás, viszont, ha ez a munka évről-évre elmarad, a fa teljesen elveszíti hozamképességét, azaz gazdasági értékét.

Eljárás: szemügyre vesszük a fa koronáját és fűrészszel, vagy ollóval levágjuk a felesleges részeket. Ezen munkát ajánlatos a következőképpen végezni. Először levágjuk a száraz és törött ágakat, valamint a fán található összes esonkokat. Ezek után, a fától távolabb menve, elbíráljuk a megmaradt egészséges ágak helyzetét és ahol azokat sűrűn találjuk, megritkítjuk. Az egymást keresztező gallyak közül a kedvezőtlenebb helyzetben levőt vágjuk le. Kedvező helyzet a vezérágnál a törzssel egy irányban felfelé, az oldalágaknál 45 fokos szög elhajlását megközelítő irány. A gallyaknak ez az elhelyezkedése biztosítja a fa teherbíróképességét.

Ha megfigyeljük a gondozatlan gyümölcsöt, azonnal szemünkbe ötlök, hogy a szép diófák és cseresznyefákon kívül a többi gyümölcsfa keresztesül-kasul viládosodott, elsűrűsödött, vagy egy-két vaskosabb függőleges ág mellett — elvékonyodott, elmaradt oldalágakkal, rendezetlen külsejű. Az őszibarackfák, szilvafák felkopaszodva meredeznek az ég felé.

Miért van ez a különbség?

A dió, a cseresznye, az emberi kéz beavatkozása nélkül is, természetükkel fogva kedvező alakban fejlesztik koronájukat. Ugyanígy a sóvári alma, vagy a Kálmán-körte. De a többi fajta alma, vagy körte, barack és szilva fák kinevelése lehetetlen természetük koronaritkítás nélkül.

A munkát legelőszerebben úgy végezhetjük, hogy a hozzáértő idősebb gazda a földön áll és egy rúddal mutatja a fára felmászott fiatal legénynek, melyik gallyt és hol vágja el. Így sokkal szaporábban halad a munka, mintha valaki egyedül végzi azt.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogyha a gyümölcsfa koronája túlsűrű, elhanvagolt, felesleges ágainak levágását osszuk be két, esetleg három esztendőre.

A koronaritkítás elvégzésének ideje a nagy téli fagyok megszűnésével következik be. Akinek sok gyümölcsfája van és kevés ideje a gazdasági munkálatok miatt, ossza be gyümölcsöse takarítását fajok szerint. Most tavasszal végezze a koronaritkítást alma- és körtefákon. Majd augusztusban takarítsa át a diófáit. Szeptember elejétől október közepéig legalkalmasabb az idő a csontmagúak koronaritkítására (szilva, kajszin-, őszibarack).

Ezt a munkát meg kell tanulni. Aki csak vak-tában vagdalkozik, több kárt okoz, mint amennyi hasznot hoz, hozzá nem értők a munka megkezdése előtt kérjenek tanácsot.

Figyelem!

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatók a

Magyar Szemle Társaság

következő művei:

- Hóman: A magyar történetírás utjai
ára 540 lei helyett csak 350 lei
- Weisz: Mai magyar társadalom
ára 360 lei helyett csak 250 lei
- Horváth: Magyar irodalmi műveltségünk kezdetei
ára 396 lei helyett csak 250 lei
- Szekfi: Bethlen Gábor
ára 460 lei helyett csak 300 lei
- Parkas: Fiatal Magyarország kora
ára 396 lei helyett csak 250 lei
- Babits: Amor Sanctus
ára 331 lei helyett csak 250 lei
- Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei pórtó
A könyvek gyönyörű díszkötésben megrendelhetők a Magyar Lapok kiadóhivatála útján

SZÍNHÁZ

Lucian Blaga Gyermekkeresztesek című drámájának bemutató előadása

Oradea-Nagyvárad, március hó.

Kedden este mutatta be a Thalia színtársulat Nagyváradon Lucian Blaga „Gyermekkeresztesek” című drámáját. Azok a mély filozófiai gondolatok, amelyek a nagynevű román költő műveit jellemzik „Gyermekkeresztesek” című drámájában is felfedezhetők.

A gyermekkeresztesekről általában keveset tud a történelem, annyi bizonyos, hogy III. Ince pápa idején a keresztes hadjárat eszméje, sajátos elfajulásra, a gyermekek keresztes hadjáratára vezetett. Az a gondolat terjedt el egyes körökben, hogy mivel az eddigi hadjáratok a résztvevők bünei miatt nem értek célt, ártatlan gyermekeket kell a Szentföldre vezetni s azok majd Isten kegyelmével visszafoglalják azt. 1212-ben egy István nevű vendomei pásztorfiu, a Megváltótól kapott levélre és csodákra hivatkozva, keresztes hadjáratot kezdett hirdetni s a papság és a párizsi egyetem tiltakozása ellenére mintegy harmincezer fiut, akik közé felnőttek, sőt leányok és asszonyok is keveredtek, Marseillebe vezetett. Két kereskedő vállalta szállítástukat, de a hajók egy része már Sardinia közelében elsüllyedt, a többiek pedig egyiptomi rabzsolgárok kezére kerültek. A franciákkal egyidőben egy tízezer Miklós nevű kölni gyermek is toborzott közel huszezer különböző kora fiut és leányt. Ezek nagyrésze az Alpokig sem ért el, mások lombardiai rablók kezébe kerültek s amikor viszontagságos út után néhány Brindisibe jutottak az odaváló püspök öszszgyűjtötte és visszaküldte őket szüleikhez.

Ezt a történelmi keretet használja fel Gyermekkeresztesek című drámájában Lucian Blaga. A dráma cselekményét román milióbe helyezi és a cselekmény középpontjában valamelyik vajda özvegyének tízezer Radu nevű gyermeke áll. A kis Radu lelkét is elkapja a gyermeklelkek lázas forgószela. Egy gyújtószavú, névtelen szerzetes szítja fel a gyermekek jámbor szenvedélyét és Radut is magával akarja vinni a Szentföld felszabadítására. Radut azonban minden lázadó

zása ellenére visszatartja az édesanyja. A többi gyermekek mind elmennek, de Radunak, bar majdnem beleszakad a szíve, otthon kell maradnia. A hiábavaló és emésztő vágyakozásban sorvadni kezd a galamblelkű gyermek és betegsége nincsen orvosság. Nagysokára aztán hírt hozták, hogy a Szentföld felé vezető uton elpusztult a gyermekek serege. Ezt a hírt maga a névtelen szerzetes is megerősíti, akivel ezután a kétségbeesett és elkieseredett édesanyák haragja végez. A kis Radu beteg, sajgó szíve nem bírja ki azt a kínzó nyugtalanságot, amely a barátának adott esküje miatt emésztí és meghal. Meghal, hogy az egi Jeruzsálemben találkozzon Krisztusával, miután a földi Jeruzsálemet nem tudta elérni.

Vannak megkapó, sodróerejű jelenetei a drámának, de kissé elvont problémái, hosszú lélegzetű dialógusai egyes helyeken fárasztóan hatnak. A Gyermekkeresztesek című dráma tulajdonképpen átmenet a misztériumból az igaz drámához, de sokhelyütt még a misztérium elvontsága uralkodik benne. A névtelen szerzetes szerepe, aki az extatikus középkori szellem képviselője a drámában, nincsen eléggé megvilágítva és félreértésekre adhat alkalmat. De mind-ezeketől függetlenül, komoly művészi élményt nyújtott az előadás. A színészek tiszteltetreméltó, nehéz feladatot oldottak meg és nagy odaadással szolgálták a szerző elgondolásait. Benes Ilona, Fényes Aliz, Kovács Kató, Pál Magda, Havady Ilonka, Faludy M., Tóth E., Nagy I., Lantos Béla, Deésy Jenő tudásuk legjavát adták, de a többi szereplők is sok igyekezettel játszottak. Külön meg kell dicsérni Makkay László és Kiss Jenő költői, kifejezőerejű fordítását. A drámát dr. Kádár Imre rendezte. Az előadásnak, amit Sabin Dragoi megkapó zenéje fest alá, Demian Tassy díszletei adtak színes és stílusos keretet.

A nagyváradai bemutató előadást zsufolt ház közönsége nézte végig és tapsaival számtalanszor függöny elé szólította az illusztris szerzőt. (→)

A Thalia prózai együttesének búcsu-előadásai

Ma csütörtökön tartja a Thalia kiváló prózai együttese váradai búcsuelőadásait, amikor is délután 5 órai kezdettel színrekerül Bókay János ragyogó nagysikerű vígjáték ujdonsága a *Felcsőg.* Olesó helyárrakkal, Fényes Alice, Haáz Jolly, Nagy István és Kovács György főszereplésével, míg este 9 órakor *Földindulás* van műsoron. Kodolány János óriási sikerű szemüve, amely külföldi nagy sikerei után hozzánk is eljutott a Thalia prózai együttesének diadalmas előadásában, jött és itt is győzött. A Földindulás eddig öt zsufolt nézőtér

előtt került színre Váradon, ami nem is esoda, mert maga a darab, valamint a világvárosi rendezés, a kiállítás és a szereplők játéka mind mind egy élményt jelentett azok számára, akik e nem mindennapi színpadi művet megnézték. A Földindulás itteni előadása csütörtökön este *búcsuelőadásban* van a színház műsorán. Tekintettel az eddig megnyilvánult óriási érdeklődésre, jegyekről ajánlatos lesz elővételben gondoskodni, mert este a pénztárnál jó jegy nem lesz kapható.

Fekete Mihály húsvétvasárnapi előadásai Oradean

Március 21-én délután 6 órakor és este 9 órakor Fekete Mihály jubileumi előadásainak rendkívüli sikerére való tekintettel húsvétvasárnapján még két előadást tart Fekete Mihály Nagyváradon. Vasárnap hat órakor a Lyon Lea előadását ismétlik meg az eredeti szereposztásban. A főszerepeket Fekete Mihály, Felszeghy Mária, Rittinger Rádai Imre, Pogány Janka, Galambos Elemér, Vermes Dezső játsszák.

Vasárnap este 9 órakor Lakatos László Láz című színjátékát játsszák Fekete Mihályék, mint a jubileumi ciklus utolsó előadását. A Lázban Fekete Mihály az orvosianár szerepét játssza.

Rendkívüli művészi élményt jelent a Láz előadása. Az ápolónő szerepét Felszeghy Mária alakítja. Rittinger Rádai Imre alakítja a szerelmes orvost. Pogány Janka, Kőszeghy Dusu, Pogány Ilus, Vermes Dezső, Galambos Elemér, stb. játsszák a Láz szerepeit.

Mindkét előadás helyárai a rendes színházi helyárok. A pénztár Fekete Mihály jubileumi előadásaira a színház jobboldalán csütörtöktől kezdve már árusítja a jegyeket.

Ünnepi esték a budapesti Operában. Budapestről írják, hogy a Magyar Operabarátok Egyesülete április 3-án ünnepi estét rendez az Operában, mely alkalommal új betanulással és díszletekkel Salome kerül színre. Az egyfelvonásos Strauss operát, Fillioni dirigálja először. Utána az Igor hercegből adnak elő részleteket Németz Anna és Székely Mihály, majd a „Polowetzi táncok” balletjében fellépnek: Szalay Karola, Vera Ilona, Harangozó Gyula és a teljes balletegyüttes. Április 30-án Lehár Ferenc 70. születésnapja alkalmából az Operaház díszelőadást rendez. Lehár Ferenc erre az ünnepi alkalomra írt új balletjének beiktatásával először kerül előadásra a Mosoly országja. Az előadást Lehár Ferenc fogja vezényelni és a világhírű magyar mester tiszteletére az Operabarátok Egyesülete bankettet rendez. Május havában Set Swanholm, a világhírű svéd tenorista, kamarazenees fellépésével Lohengrinhoz hívja meg tagjait az Egyesület, amely június közepétől bekapcsolódik a margitszigeti szabadtéri színpad előadásáiba is.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: SZUDÁN.
CORSO: A BOLDOGSÁG SZIGETE.
DORIAN: A NAGY KERINGŐ.

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni. ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcson, amely 4 és fé százalék kamattjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödrrészt s a lejáró szelvényvel bármilyen állami tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülös-

hető pénzét.

Szeszipari termékek nemzetvédelmi illetéke

Az új pótdadók kulcsa. A forgalmi adótörvény két-százalékos illetéke három százalékra emelkedett

Bucurestiből jelentik: A honvédelmi célokat szolgáló kivételes nemzeti hozzájárulás kivételéről szóló törvény, mint megírtuk, többek között felemeli a szesz és szeszitalok utáni illetéket is. A törvény 29. szakasza értelmében a nem monopolizált szesz párlatok után a következő fogyasztási illetéket kell fizetni április elsejétől: szilvapálinka (cujka) 2.50 lei dekaliterfokonként, gyümölcs-pálinkák, törköly és horsepró után 3.50 lei dekaliterfokonként, törköly és horsepró után alú esnek a következő szeszipari termékek és melléktermékek: sajtolt élesztő kilonként 40 lei, bármilyen néven forgalomba hozott mesterséges erjesztők kilonként 500 lei, kenyérsütéshez használt komló kilonként 6000 lei, bármilyen eredetű és készítésű, valamint elnevezésű ecetsav literenként 70 lei, ecetgyári borecet után három fokos ecetnél literenként 1 lei, hat fokosnál 2 lei és kilenc

fokosnál 4 lei. Fából lepárolt ipari és égetőszesz (metilalkohol) után literenként 12 lei. Az élesztő, a mesterséges erjesztőket és a kenyérsütéshez használt komlót csak a szeszjövédék hivatalos kötése alatt lehet forgalomba hozni. Az ellenőrzés szempontjából az ecetsavgyárak és falepároló üzemek

Gondoljon rá,

hogy husvét a küszöbön áll, mely alkalomra szép és olcsó ajándékot

Hans Gierlingtől

Nagyvárad, Parcul Traian 6 vásárolhat.

Nagyválasztékban vannak óra, ékszer, porcellán és kristály tárgyak.

Ekszereket rendelésre is készítünk, javításokat vállalunk.

ugyanolyan kötelezettség alá esnek, mint a szeszgyárak. A nem élelmezési ipar részére az ecetsavat bármilyen erősségben lehet eladni, de csak a hivatalosan előírt módszerekkel denaturált állapotban. Az exportra kerülő rendes ecetsav, valamint a denaturált ecetsav és a metilalkohol nem esik az új illetékek alá. A monopolizációs megállapodást köthet a gyárakkal az új fogyasztási adók általánosösszegben való fizetésére.

A bor és a sör után a következő fogyasztási adókat kell fizetni: sör literenként 6 lei, külföldről behozott bor 10 lei, pezsgősített bor 30 lei, pezsgő 50 lei, habzó bor 20 lei, importált sör 20 lei literenként. A monopolizációs megállapodást köthet a gyárakkal az új fogyasztási adók általánosösszegben való fizetésére.

A törvény 33-ik szakasza alapján az egyenesadók után a honvédelmi alapra eddig is fizetett pótdadó (cota additionala) új százalékkulcsa a következőképpen alakul: a mezőgazdasági ingatlanok és régi épületek adója után 8 százalék, az új épületek után 6 százalék, a tőkekamat-jövédelmek adója után 7 százalék, a kereskedelmi és ipari jövédelmek rndes és kiegészítő adója után 7 százalék, a tantiémek, zsetonok és a havi 30 ezer leinél nagyobb fizetések adója után 4 százalék, a szabadfoglalkozásúak adója után (a kisiparosok kivételével, akiket osztályozás alapján adóztatnak meg) 6 százalék. Ezeket a minimális kvótákat az adóki- vető hatóságok hivatalból számítják fel és együtt hajtják be az állami adóval minden olyan jövédelm után, amely egyenes adó alá esik.

A forgalmi és luxusadótörvény második cikkelyének második bekezdésében, f) pont alatt előírt 2 százalékos honvédelmi adót a törvény 3 százalékra emeli.

Apcák hirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

május elsejére lakás, mely áll három parketás szobából, 2 előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből. — Nagyvárad, I. C. Brătianu 40. szám alatt.

2 szobás lakás

mellékhelyiségekkel kiadó azonnalra. Ugyanott 2-3 telek parcella eladó. Nagyvárad, Str. I. Ciordas 38.

Kiadó

egyszobás, konyhás, szép modern lakás április 1-re. Nagyvárad, Vasile Conta 22.

Kiadó azonnalra

szoba, konyha mellékhelyiséggel, víz és villanyal. — Nagyvárad, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Jó bizonyítvánnyal rendelkező vincellért keresek. Vicsay, Oradea, Strada I. Ciordas 38. szám.

Megbízható bejárónőt

keresek a délelőtti órákra. — Oradea, Str. Saguna 7. Ertekezni délután 2—4 között.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Nagyon

magas arat fizetek brihans tárgyakért. — Herbst ékszeráruház, Nagyvárad, Bulevardul Regele Ferdinand 3.

Alkalmi vétel

Eladó Oradeán tiszta déli fekvésű gyümölcsös s szőlő, 1600 négy-szögöl területtel, két-szobás, konyhás, cserpes házzal. Ara 90 ezer lei. Cim a kiadó-hivatalban.

2000 négyzetméteres,

két utcára nyíló telek Oradeán, Óssi-telepen eladó. Cim a kiadó-hivatalban.

Hülünféle

szavanként 3 lei

Tisztviselő

lakótársnót keresek, kényelmes lakásba urnó. Cim a kiadóban.

Regények és útleírások

Aldrich: Száll a fehér madár	Ára 74 lei
" Családi kör	" 67 "
" Ella kisasszony	" 74 "
Lyttkens: Ne várjatok vacsorára	" 74 "
Mayrie G.: Urihölgy állást keres	" 74 "
Orezy: Összekuszált fonat	" 68 "
" Okos Pimpernel	" 68 "
Le Fort: A gettóból jött pápa	" 80 "
Velösi: Orosz titok	" 40 "
Bangha: Dél keresztje alatt	" 125 "
" Amerikai missziós köruton	" 44 "
Emmet Lavery: Az Ur katona (szindarab)	" 70 "
Kühár: Barlangok, sírok, kupoldák	" 40 "
Burger: Bölcsőre hulló fények és árnyak	" 90 "
Kühnel: Jezsuiták, nyárspolgárok, bolsevik	" 115 "
Nyirö: Mádéfalvi veszedelem, költve	" 244 "
" Uz Bence, költve	" 244 "
Bönyi: Uri világ, füzve	" 87 "
Balla: Megsebzett	" 147 "
Tarczai: Masolino	" 105 "
Misciattelli: Savonarola	" 125 "
Regnier: Az elveszett drachma	" 120 "
Nyisztor: Mandarinok, kulik, miszionariusok	" 180 "
Luttör: Róma	" 96 "
J. B. Priestley: Jóbarátok	" 220 "
Mitchell: Elfújja a szél	" 292 "
Zsigray: Erzsébet királyné, (dizskötés)	309 "
Possonyi: Üldözni fognak titeket, (költve)	217 "
Tóth: Pénztár 9—2-ig (költve)	" 217 "
Bagyi: Királasztottak	" 185 "
Forster: Amerika álma	" 165 "
Kenneth: Északnyugati átjáró, I., II.	329 "
Zsigray: Római százados, (költve)	" 289 "
Kállay: Báthory István, (költve)	" 366 "
Somogyváry: A város meg a sárkány (füzve)	" 155 "
Rachel Field: Egy asszony három élete, I., II.	" 461 "
Balla: Niczky növendék, (költve)	" 217 "
Jacot és Collier: Marconi az éter varázslója	" 255 "
Hilaire: XIV. Lajos, a diktátor király	201 "
Simán: Gergely lányok, (füzve)	" 154 "
" (költve)	" 217 "
Szentmihályi: Örök társak, (füzve)	" 220 "
" (költve)	" 309 "
Cronin: Réztábla a kapu alatt, (költve)	255 "
" A kalaphírály, I., II.	" 385 "
" Ezt látják a csillagok	" 347 "
Kós: Varjúnemzettség, költve	" 183 "
Szántó: Stradivári, költve	" 185 "
Guilácsy: Fekete völgyek, I., II., III. dizskötésben	" 692 "
Harsányi: Szóalj, szóalj virrasztó, I., II. költve	" 381 "
Herczegh: Hét sváb, költve	" 193 "
Rab: Mentoni ajánlása, költve	" 248 "
Surányi: Egyedül vagyunk, I., II., III. dizskötésben	" 807 "
Surányi: Nápolyi asszony, I., II. füzve	361 "
Tormay: Ősi küldött, I., II., III. dizskötésben	" 571 "
Gáspár: A világ orvosa	" 215 "
Jean de La Bréte: Kísértő árny, füzve	110 "
Jean de La Bréte: Kísértő árny, költve	140 "
Williamson: Az arany csönd	" 101 "
" Titokzatos történet	" 144 "
Erdödi: Napsütéses Indiában, füzve	" 200 "
" Költve	" 285 "
Erdödi: Mumiák és Minaretek	" 200 "
Böle: Spanyolföldön	" 285 "
Dr Lippay: Titokzatos Keleten	" 145 "

Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.